

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 162. — Hirdetéseit díjazásból szorint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési Ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 80 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Mi lesz a háború után?

Még vége sincs, de érzik már mindenki, hogy nemskorra vége kell legyen ennek a világrengető nagy zivatarnak s a fürgeteg elől biztonságos ereszek alján jó-szerencsével meghuzódott praktikus észjárású emberek máris szamitgatni kezdik: mi következik, mi kezdődik azután, ha majd egyszerre beáll a Nagy Csönd s utána megindul lassanként ismét a békés munka gépezetének minden zakatoló ke-reke? Mi lesz a háború után?

Izgató szép kérdés. Poéták fantáziájá-nak való. De földönjáró számító emberek hamarébb foglalkoznak vele. És sokkal jobban, mint Jókainak légiáró Tatrangi Dávidjai.

Nem kell rossz néven venni tőlük. Sőt dicsérni kell őket. Végére ma már nem hátrafelé kell tekintgetni, hanem előre, a jövőbe nézni!

Ezek a számító, okos, hozzáértő em-berek azt beszélgetik, — és jó lesz, ha az avatatlank is megértik — hogy mindjárt a háború után, eddig soha nem képzelt szédületes arányokban fog fellendülni a vállalkozási kedv.

A vándor énekel.

Oh nézd Uram, mig hozzád értem,
Piros rémekkel tell sötétben,
Sokat bolloltam, sokat estem,
De azért mindig újra keltem.

Myrhával teli amphorámmal,
Örök titkaid szent dalával,
Jötleem messziről égve-fázuva...
Lelkem csak Lelked csókjait vágyta.

De utamba jaji! sokan állnak,
Hazug kísérők, csalfa árnyak,
Az amphorát el-elrabolták,
Myrhámat szomjan, kéjjel itták.

De lásd, akkor sem vesztegeltem,
Érte kemény, nagy harcra keltem —
Most ill van Uram... fogadd, vedd el!
Bús utamat ne nézd, feledd el!

S ne küldj löbbé a vak homályba,
Melynek oly sok a réme, árnya...
Mert megölnek engem az éjék,
Mielőtt Hozzád visszatérek...

De add nekem a vappalokat,
A tüzeseket, harcolókat...

A háborús sebek gyógyítása közben, egyetlen jelszó harsonája rivalg majd hegyeken-völgyeken: Munkára fel!

Építeni a romokon!
Uj, kolosszális alkotásokat adni a vilá-gnak. Pilléreket rakni, amelyek áthidalják egyik országot a másikkal.

Föld méhéből felhozni a kincseket és az eddigienl fokozottabb mértékben kihasználni, amit az anyaföld maga jószántából önként is ad.

Ilyen-ormá kész programjuk van a hidegán számító praktikus pénzembereknek — a háború utánra. És azt mondják, hogy ennek a programnak mélyen szántására szinte szűz talajul kínálkozik Magyarország. A nagyszabású vállalkozásokra még eddig jóformán kihasználatlan österület. Van itt ebben az áldott országban föld alatt, föld felett minden. Csak ki kell aknázni.

A kiaknázáshoz azonban pénz kell. Befektetés. Akinek tehát ma pénze van, akármennyisze, rakja el erre a célra, erre az időre, a háború utánra, mikor majd a vállalkozási kedv lehetősége szédületes arányokban megindul.

Adj küzdelmet, adj nagy csatákat,
Csak vedd a könnyes éjszakákat...

Csányi László.

Emberi ész, állati ösztön.

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

KÜLÖNÖS TEREMTMÉNY AZ EMBER.
Rokon a végtelennel s lelke névre azo-nos a halhatatlansággal, mig teste a mulandóság jegyében született. — A test és lélek együttes viszonya az ényezetnek s az idő által nem korlátozott lélek áthidalása... S mintha éppen ez egyéni tulajdonsága adná nyitját annak a sok találgatásnak s teoriának, mely léte minden fá-sítás, szervi működésében a pszichologia jelenségei-nek megnyilvánulásaiok folyton kíséri.

Mióta a tudomány a földön hivatott, vagy avat-latlan művelőit megtalálta s évezredekken keresztül a tudásvágya a mindenség, az univerzális kozmosz ta-lányainak megfigetésében fárászott ezer és ezer millió elmét, az emberi természet és létezés talányainak megoldásán is a megtejtés vágyától hajszolt szellemek törtek magukat.

S ha a lét talányainak kitalálásában s megfej-tésében ezek burgó törekvése osztja a munkát a biztos siker nélkül, hogy a megdöntöhetetlen bizo-nyosság kritériumaival támogatott igazságot adnak a megtejtést váróknak, — mi sem különösebb, mint

Aki a háború után vagyont akar sze-rezni: siessen, fektesse be pénzt most hadikölcsönbe. Mert a hadikölcsön a há-bo-rú után is készpénz. Bármiféle vállalko-zásra szilárd segítő eszköz. A bankó az nem bizonyos. De a hadikölcsönkötvény, az bizonyos — a háború után is.

Felhívás!

Senki se hiányozzék a VII. hadikölcsön aláírásá-nál; a haza minden polgárának hozzá kell járulnia a sikerhez; hadd váljék az aláírás fényes eredménye folytan assz, aminek lennie kell, részünkre felelő gazdasági győzelemmé, ellenségeinkkel szemben pedig hiu ábrándjaink alkotává. Mutassuk meg nekik, kik pénzügyi téren való kimerülésükhöz nagy várako-zásokot fűznek, törhetetlen erőnk s támogatunk jegyzésünkel a negyedik teli hadjárt elött álló vi-téz csapatainkat. Aki korábban jegyzett, most se ma-radjon el; aki pedig nem vette ki eddigelő részét a hadikölcsön aláírásából, teljesse ez alkalommal köte-lősségét! Ami a multban bebizonyosodott, az áll a jövőre is: a legbiztosabb, legjövdelemzőbb tőkeelhe-lyezés a magyar hadikölcsön!

Előjegyzéni lehet az összes nagykanizsai pénz-intézeteknél, továbbá a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és a többi bankoknál is.

Jegyezzünk hadikölcsönt. Hadi-kölcsönt jegyezni hazafias kötelesség.

az, hogy a támadó teóriák halmaza között nem egy szlulit, mely az objektív valóságnak még csak lát-szatával sem bír.

Csakis innen magyarázható meg, hogy a találgatás-ban tuluzgó és képzelőző szellemek majd egyéni hiúságból, majd az újáság vágyától elkaptava oly kon-kluziókat hoznak le föltétlen igazságképpen, hogy azoknak premissáit a létező fogalmak tárában sehol sem lehet megtalálni.

Ilyképpen nem kell esodálatot, ha olykor a teóriák a meggyőzés helyett mosolyt keltenek s az ember hallásukra, vagy olvasásuk alkalmával éppen nem dicsőítő jelzővel tisztelt meg értelmi szerzőiket.

De ez nem változtat a dolgon. A tudomány-nak is megvannak a maga különöce, fantaszái s mig az ember ember marad hibáival, respektive hiúsá-gal, addig az ilyen theoretikus torzképződmények egy-más nyomában támadnak s teljesen ki nem vesznek soha.

Vegyünk elő az elméletek antikvár raktárából egy teóriát, azt a bizonyos tudományos nézeteket, mely az ember eredetét Guinea őserdeiben a csim-panzok családjában keresi s csak fokozati különbséget enged meg az ember és állat között, a mely az ember méltóságának arminálást veszi el, mikor az ember és állat cselekedeteinek különböző forrását törli s az emberi ész és állati ösztönt egyenjögsztja.

Az ember restelli, ha állatának csufolják. A társadalmi érintkezésben nem igen szeret hallani az állati rokonságról. Derogál neki s szegényli magát e

A Hadsegélyző estje.

A legtekintélyesebb siker jegyében folyt le szombaton este a Polgári Együletben a Hadsegélyző estje. — Amely fehérművészi sikernek felületét legjobban dokumentálja: ama tény, hogy a kétszeri előadás 5899 korona 20 fillér jövedelmezett. Ekes dícsérete az a játékosok lelkei áldozatkészégének, akik nemcsak a művészi szintű előadást tartották jelenlétükkel, hanem magát a magasztos célt, hogy katonáink a karácsonyi szeretetadományt az évben se nélkülözzék. Ez a cél erősebben a lelkeket az előadásban s ez adta az egészes azt a lelkes kivételt, amely még igen kevés művészetnek jutott ki osztályrészül.

Az est megnyitójá Szalay Sándor Prologia volt. A stiliaris szépség és tartalmi fenység e szép remekelt — amely fehérművészi adakozásra szólította fel a jelenlévőket — Mohl Gizella nagy művészi előadása tette szobá s meghatúlható. Händel Ignác, az itt élő híres orgonista és komponista Bölcsháza — a szerző Grühnt Annának dedikálta — P. de Sarasate Cinyádalai s Hubay Hejre Kaitárjában Pesek Ignác hegedűművész abszolút tökéletesség játékában interpretálódott. Pesek remek játékát már sokszor éleztük, sokszor dícsértük. Nem? hiába. Férfitosan zengő ókusa, érzéletes előadása, tökéletes technika mind kétséget és elvitathatatlan tulajdonságai játékaiban. Művészi előadásának hű társa, kísérője Kozák Jeromos Pesek játékának dícséretében méltán osztozik. Kisebrete biztos, tudatos, alélesztő.

A műsor következő száma Heltai Jolán ének-művésznő szereplése, debütálása — sajnos! elmaradt. Pedig e szám első nagy várakozással néztünk. Pesek Ignác, Dr. Lukács József és Z. Záborsky Zoltán bankfőnök zongora hármasa az est egyik értékes gyöngyszeme volt. Pesek hegedűjátéka csillogott az előbb méltatott szereplésként Marschner H. Román-cában s Haydn G. dur Trio Finalesjában. Alkalmazkodó társa Dr. Lukács gondnokjátékával, míg Z. Záborsky Zoltán biztos tudású, előkelő, nemes, színes és érzésben gazdag zongora kísérete biztosította az együttes művészi hatását.

magasrangú összekötés miatt. Ez normális közérzés és a közpapi életben senki sem akád, ki a derék csapmány ismeretét el ősszajnak. Ez tagadhatatlanul s a gyakorlat által igazolt tény. De midőn emlelértől van szó s az ember a mindent megféléző bölcselőnek szerepére vállalkozik, tova tünik a büszke ember önzérete; úgy megalázkodók, hogy kés kezét fogni a mellette elmenő csasoi — előlálál; hiszen társával találkozik, ki ugyanazon eredetelt, fejlődésével, rendeltetéssel bír, mint ő; s az állhumanizmus igaz konnyúi képes hullatni ölébeinek, eme hű, szerető, becsületes pajtásának hullaja fölött. Mint szalonember az okvetlenkedő kutyának megrugra mondja: — mars!; mint az élet nagy problémáján fontoskodó tudós megismogatja és filantrop szívóhoz öli.

De hagyjuk a kérdés tárgyalásában a trófiát. Darwin nagy ösztöké dobott a tudomány porondjára. Ő alig sejtette, a dobásnak mily balvégzetű lesz kimenetele. Anyi tény, hogy a tudomány kontár szájhőse éleztékét lángra ez nésők a s belőle támadt fény, ha paradoxonnal is kell édem kifejezésemben, homályt borított az emberre s gloriálával vonta be az állatot. Az ember szellemi méltóságának magaslattól lebukott a theoris tasztó ereje következtében, míg az állat osztozik a nemes erdelettől megfosztott ember megréptett méltóságának foszlányáiban. Az ember a földhöz s minden teremtményhez e tan következtében elásoztottsági jogát vesztette, míg az állat alantas helyzetéből urával egyenjogositásban részesült.

Mióta tudományos divat lett Darwin theorijája, azóta mindinkább foszik az ember és állat között

Két huszas honvéd álma, Nagy Endrétől káprázlaton szép tündérr előadásban részesült. A bájos, gondatlan élet pár pillanatra való varázos szépsége ideu harmatkélt hatott a háborútt sújtott lelkekre. Steinauer József és Rajz Ferenc hadnagykok kitűnő játéka, szerepe dícséretet érdemel. Szép és megragadó volt a rendezés, a díszlet. A főúndúr szerepében Bugosh Irén, aki e szerepre Szepességről rándult le hozsánk, nyújtott festői, édes látványt. Mellette Sandwber Magda, Pleskő Rózsika váltak ki, akiket Dobó Évi, Domány Sári, Preud Feriké, Podor Boske, Kriesch Hanna, festői öltözetben környeztek. Azután a szép és feledhetetlen magyar tánc szereplői — amelyet fukaral meg nem ismételtek, bár a közönség tombolva kérte azt, Heltai Beata, Hudi Aranka, Ilés Sári, Moll Gizi, Rajz Perene, Steinauer József, Thyering Ferenc és Sáfány Ivan, adták jelét rátermettségüknek. Finoman előkelő volt a szövetségesei lánc a következő szereposztásban: 1. Németország: Patér Katus, 2. Törökország: Kohn Manó. 3. Lengyelország: Dénes Erzi 4. Tirol: Németh Jolán. 5. Bulgária: Marvalics Irma. 6. Magyarország: Heltai Beata. 7. Iokokó-tánc: Patér Annus — Kovács László.

Az utolsó számot még külön is megdicsérrük valóságos cizellált kidolgozásáért. Itt nagy dícsérettel kell adoznunk a táncokat kísérő zenekarnak, amelynek Görtler Ferenc, Görtler István, Händel Ignác, Kozák Jeromos, Neumann Károly, Pasik Tivadar, Pesek Ignác és Wehry Hugó voltak művészeik, szívevel lélekkel muzikus szereplői.

A baletten előforduló táncokat Adorjáné Mayerberg Frida táncatárnán tanította be, kinek szintén dícsérettel és elismeréssel adoznunk.

Ez az est hű krónikája Farkas Vilma fáradsága szép gyümölcsest termelt, akinek lelkes munkájában Ajtas Málván és Mair Gréte osztoztak szép kiartással.

Uj tb. megyei főügyészek.

Bonyák Géza főispán, dr. Fábán Zsigmond és dr. Hajdu Gyula nagykanizsai ügyvédek tiszteletbeli vármegyei tiszti főügyészekké nevezték ki.

levő különbség s az utóbbi az emberrel egy sorsa álló lényeggel, legfeljebb — tudomány terminusán szólva, mennyiség vagy fokozati különbséget enged meg. „Az állati is bír észsel, ha kisebb adagban is, mint az ember; de több vagy kevesebb, az nem dönt ott, hol a lényeg egy.”

Önként támaszkodunk után a kérdés, mi az az erő az állattól csak fokozati különbséggel elővasztott emberben, mellyel nyüzög társai fölött, s az egész természet fölött uralkodik. Az a lény, a mely Plinius szavai szerint; lété kezdetén a lehetetlentől, mely nemmit sem tud oktatás nélkül, sem beszélni, sem lépni, sem táplálkozni s magától csak sirni képes? Igez, beszélünk képleten az állat okosságáról is. De azonos-e ez az emberi tudással? Észre való remekelt csinál az állati is; de az alkotás csodás tervét rajzon saját eszében kell-e keresztük? Jó ez a párhuzamos beszéd a két lényről analógiaköppen, mikor az anthropoizmust átvisszük az állatra s felruházuk azt a képletes beszéd szótárának reá igazán legkevésbé illő kifejezéseivel.

Nem tagadom, ha a bölcs-lők tana szerint a megismerést az öntudat zárt körje szorítanak, talán a kutyá s majom agyában a találó képek, kifejező gondolatok s okoskodási láncolatokká fonódó fogalmak egész sorozatát láthatunk, amelyek tisztaság s mélység tekintetében az emberivel vetekedének.

Azonban felednünk nem szabad, hogy a hol közzelvett, empirikus módon a megfigyeléssel nem boldogulunk, annak a dolgoknak ismerete közevetre, okoskodás útján bontakozik ki előttünk az ismeretlen-

Szappan hiány.

A helyeknek egyik megtestítője: a szappan el-tunt valami spekulatív ördögös oduban. A tisztaság fél egészség és egészséges testben egészséges lélek is lakik Mi lesz velünk, ha a szappan hiány így tovább tart.

A tisztaságnak legeminegsőbb közpörtékája el-tunt. Már arcunkat, kezünket, sem tudjuk mosdani és a fehérművészi mosásról egyelőre szó sem lehet. Valóságos katasztrófa ez az állapot a köztisztaság legnagyobb gyalázatára. Miré fejlődünk kilvürlő és belülről a nyakozás háziasszonyok nem tudnak megfelelni a köztisztaságnak. Félt, hogy megfertőzedünk, megpenészedünk, megbetegszünk, mert az egészséget istápoló tisztaság érdekében nem tehetünk eleget a szappan hiány végett. A téli hónapok alatt leginkább terjednek a betegségek a tisztatlanságból kifolyólag. Ha a munkás osztály szurkos kezét nem tudja kellőleg szappannal mosni, s az ételéhez nyul, keletkezhetnek a ragályos betegségek garmadjája. Ha a munkás osztály minden héten szappannal mosott tiszta fehérművészt nem vehet testére, az nagy veszedelem a köztisztaságra s a betegségek millió csiráit rejti magában. Tehát az illetékes fórumok intézkedjenek, hogy a szappan hiány megszünjék, hogy legalább piszkos fehérművészt és a szabadságra haza jövő katona hozzátartozóinkat tisztítsuk, hogy test-s léteket el ne züljünk.

A szappanfőzők arról panaszkodnak, hogy a hatóság betiltotta nekik a szappanfőzést, így ok vannak fosztva a kenyérkeresetüktől. Szintén bízhatlen, hogy a hatóság ilyenmó titalmat érendelt volna.

Fehér holló.

Országos váár Nagykanizsán.

Hátőn, dec. 3-án Nagykanizsán országos nagyvárs lesz, mely Miklós néven ismeretes.

A hatóságí konyha.

Szombaton délben nyílik meg a postavál szemben. Egy ebéd csak 1 kor. 20 f. lesz.

ség ködéből, mikor az okoztatól az okra következte-tünk.

Az „elásoztott igazság, hogy minden természetnek megfelelően eselkszik.” S ha ez szükségkép-poni igazság, úgy a működés, a tehetőségnek, vagy természetnek külön megnyilatkozása azon meghatározásnak költözés szinórmentéke, milyen valamely dolgot természet s melyek a különbség azon jegyei, melyek annak más természettel való azonoságát vagy atól való különbözőségét meghatározzák.

Ha más az élet alap természete külső működésére nézve az emberben és állatban s ha az állati életlap külső megnyilatkozásait az emberi életet eredményező okok visszavezetni nem lehet, akkor bizony, hogy az életlap sem lehet azonos mindkettőben, szóval: az ember föltötte áll az állatnak.

Legyünk bár mi is szerveztükre nézve az állatlap valamely osztályába beosztott lények, mindazon által ez még nem törli le róltunk a magasabb eredet s fenköltebb természetű sajátságok zománcát. Ha van is beuntunk az állatokkal bizonyos körülmények között valami megnyilatkozás vonás, ez még sem elégséges ok arra, hogy az ember szellemi kiválóságának többleteit ez állattal testvére em megosztozzák. Ez a többlet az ész s az ember specifikus privilegiumának valljuk, — az állattól megtagadjuk.

Mint előbb is mondtam, okosak az állatok, ha átvittem is beszélünk okosságukról általában, mégis ész nyilatkozik meg műveikben; caelektvünk észszerű.

A madár a megfelelő anyagot keresi fel fész-kéhez. Fészket úgy épít meg, hogy az lehető legk-

HIREK.

Püspökünk látogatása.

Uj püspökünk Ömeltósága a jövő héten pénteken városunkba érkezik, mint jelentették. Az új főpásztor fogalása méltó lesz városunk jó hírű névvel megjelöléséhez. Fogadásának megszervezésére bizottsági ülést hívott össze Dr. Sabján Gyula polgármester csütörtök délután, ahol pontosan megállapították a fogadás részeseit. Városunknak tehát nagy ünnepe lesz a jövő héten. S ennek az ünnepek a jövőben nagy kihatása lesz városunk hitelére, de egyáltalán fejlődésére is, mert Dr. Rott Nándor püspök Ur Ömeltósága városunk igaz jó barátja akar lenni, amint azt beadott nyilatkozataiban láttuk.

Adományok az árva templomnak.

A felsőtemplomnak mise ruhára az I. számú posta- és távirásztisztkára 20 K-t küldött. Ugyane célra Dr. Domján Lajosné urnó 20 K-t adományozott. A nemeselektű adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

Mutschenbacher bíró előadása.

Nagy lelkesedéssel folytatja Dr. Mutschenbacher Edvin, a kiskoruk bírja ama előadások sorozatát, amelyek a kiskoruk védelmére vonatkozik. Hétfőn a Ferencs atyák társalgójában tartott nagy számú hallgatóság előtt előadást a Szociális Misszió csecsemő védelméről. Az előadás nagy hatással járt, mint a neves bíró minden szava, amelyet szép formában, igaz közvetlenséggel s az úgy nagy szeretettel ad hallgatóságának át. A szó előadásának hamarosan tapasztalható fogjuk gyakorlói hatását.

A Ker. Jótékony Nőegylet harminc éves.

A határoz sok mindenről elterelte a figyelmét. Városunkban egyik nevezetes jótékony intézményünk három évtizedes jubileumáról feledekezünk meg a háború borzalmait miatt. Pedig a Nőegylet az ünneplésre talán sohasem adt többé anyagot, mint éppen háborús jótékonykossági működésével. A sebesítettek ápolásának a kisgyerekek számára. Azonban az is tény, hogy úgy a hernyó, mint a madár a házik felé fordítva az utolsó, meghatározott anyag híján, más talált anyaghoz is hozzá nyúlunk. Bámolatot kell a művészet, mellyel egyes állatok zsákmányukat megszerzik. Csodálatos ügyességgel tudja a róka áldozatát elloolni s tud a vadász elől menekülni. A pók megsejtené a madaraszt halójának ügyes kivetésében. Az oroszianhangya öregét ráj a homokba s aljára állva leleskedik, míg a vigyázatlan bogár beleesik. Az állatok sokszor próbálkoznak s mintha céljuk elérésére kísérleteket végeznek. A kutya kopog és kaparás az ajtón, hogy kijöjhesen. Az orangután, ha nadrágot adnak neki, addig próbálkozik vele, míg végre sikerrel felhuzza. Egyikük, mikor a felhúzás sehogyan ment, urához sietett segítségért. Az ólóból nem egy megkapó példát lehetne felhozni. — Aragó fiaikus egyszer a vilár elől fogadóját két kénytelen menekülni. Itt csak eszékét kaphatott s így meghagyta, hogy a eszékét nyáron süssék meg. A nyársat két kutya szokta fogni. Az egyik a konyhában volt s a gazda meg akarta fogni, hogy köztelét végezze. Az elhúzt a fogalt visorítva köztel ellen a parancsok. Arag kérdésére, hogy mi ennek az oka, a gazda azt felelte: azért, mert a másikon van a sor. Ez megérkezvén, tüstént hozzáállott munkájához és 10 percig folytatta. Hogy a tapasztalat meggyőző legyen, Arago-megállította a fogartást s előhívatta az előbb oly makacs kutyát. S imo, ellen-szerezés nélkül végezte feladatát, meglován győzödvé, hogy ismét ő következik. (Ló okosság.)

(Folytatása következik.)

lásában előljár, legújában pedig a szegényház megszervezésével szerzett városunkban nagy becsüléssel érdemelt. Jótékony nőegyletünk harminceves fennállása jubileumán — mely eszedes és bangtalan, mint mindenkor munkálkodásuk — az ödvözlet városunk részéről alig maradhat el —

A Királysórfőde r. t. köszgölése.

A Királysórfőde részvénytársaság báró Gutmán Vilmos önkölete alatt szombaton f. hó 24-én tartotta közgyűlését a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helybeli főintézetének helyiségében. A vállalat a lefolyt üzletévre 12% vagysis részvényenkint 24 korona osztalékot fizet, a szelvények már folyó hó 26-tól kezdve beváltak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helybeli fiókjánál.

Pfeifer-Markó kiállítása.

Dec 9-én lesz az első matiné a Pfeifer-Markó kiállításán, amelynek gazdag művészi műsora lesz.

Áthelyezés.

Molnár István örnagyot, a helybeli méntelep parancsnokát hasonló minőségű kispéri méntelep helyébe helyezte át a hadügyminisztérium. Molnár örnagy távozását városunk urí társadalmja ószintén fájjalja.

A Polgári Egylet kert.

Annak a kert résznek az Egyletkerthez való csatolása már csaknem befejezést nyert, a melyet a város megvett nem régiben. E bővítéssel városi parkunk olyan szép területi gyarapodást nyert, hogy kevés városnak van szívében olyan szép parkja, mint amilyen a mi kibővített Egyletkertünk lesz.

Visszavert olasz támadások.

A Brenna mentén és a Tomba-hegyen vi szavertünk olasz támadásokat. Egyébként nincs jelentésváló. *A veszkar főnöke.*

Kozeledik a karácsony

a szeretet ünnepe, amikor mindenki arra néz, hogy ez az ünnep örömet okozzon. Mi is az Erdélyi Mezeleklet Gyámoltó Bizottsága a még mindig hontalan erdélyiek karácsonyát otthonosabb, melegebb szeretettel vásárolni. Hogy ez megtörténhesen elhatározta, hogy december 8-án teadélután rendez egy kis kabaréval és cigányzenével. Felkérjük a város közönségét, hogy jószíniéggel, hozzájárulással lehetővé tegye a terv megvalósítását

Elveszett.

A Hadségelyző szombati estélyén elveszett egy szürke opussum karmantyú (muff) Találtnak azonban helyette egy fekete silokin karmantyút. Kérjük, aki az egyiket fölleltlél elvitte, hogy visszahozza — a másikat pedig a Hadségelyzőből átvégre.

A Hadségelyző. Csengery-utca.

Furcaságok.

Furca, ha egy pék sültlen vicceket mond. — Furca, ha Kovács szerencsésjét Szabó kovászolja. — Furca, ha Pinóré pap s ha Pap cipész. — Furca, ha Ózmadina kékfezőt s ha Szabó köteles. — Furca, ha Asztalos kérész s ha Kérész könyvelő. — Furca, ha valaki Dominya s Lajos a keresztneve. — Furca, ha Kurz Hosszuúvona lakik s ha Hosszu nem őti meg a mértéket — Furca, ha Klára homloka gyakran elborul — Furca, ha Fischer fiakkere s ha Kocsis halász

Leveleken a feladót fel kell tüntetni.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendeltetés szerint ezvált Ausztria, Bosznia Hercegovina és Németország kövületével, az egyéb kalföldre szóló közönséges és ajánlott leveletpostai küldemények, ideértve a szallag, vagy keresztöltés alatt feladott sajtótelemeket is, továbbá az értékleveleken is, a

feladó nevének és pontos címének a küldemény külsején való feltüntetése kötelező. A felvétel postahivatalok azokat a leveleket, amelyekben a feladó neve feltüntetve nincs, a hiány pótlása végett visszaszadják. A feladó nevének és címének feltüntetése ajánlatos azonban a viszonylatokban is, amelyekben az a feltétel rendelkező szerint nem kötelező.

Mennyi a napi kenyéradag az európai államokban.

Az élelmiszerek közül a kenyér az egyetlen, amely jelenleg Európa valamennyi államában határozott adagolva van. Egy francia lap kimutatást közöl arról, hogy m'lyen ma az európai államokban naponta és személyenkint a kenyéradag. E szerint Magyarországon, Ausztriában és Németországban 280 gr., Törökországban, Svájcban és Olaszországban 250, Bulgáriában 500, Svédországban és Angliában 260, Dániában 315, Hollandiában 254 gr.

Oroszországi rizs Zemplénben.

A Zemplén vármegyében tartózkodó orosz foglyok újabb időben hazulról egyre több rizsküldeményt kapnak. Ezt a ma már ritkaságszámba menő élelmiszert a foglyok községgel engedik át a szomszédos lakosságunk kilogrammonként 14 koránál. Így a zempléni háztartásokban az orosz foglyok jóvoltából nem hiányzik a rizs.

Keményítőkészítés vadgesztenyéből.

A nagy keményítőkészítés idején minden háziasszonynak ajánlható a vadgesztenyéből készíthető kitűnő keményítő. Az apácázárókban emberemlékezet óta ezzel keményítik a sokszor megcsodált főhéher főtököt

A frissen szedett vadgesztenye hővizben 48 órán át áztatjuk, igaz tisztára meghámozózik és gépben megmozdul. Ezen kására vizet töltünk és pár órára állni hagyjuk. Ezután a vizet szitán át gondosan leöntjük, újra tiszta vizet öntünk rá és ezt 6-8-szor ismételtük, szó mindaddig, míg a fennmaradó gesztenyeliszt főhéhré válik. Ekkor megszáritjuk és újra szitáljuk. A leöntött lugos vizet szappantartalmú és fekete szövetek mosására, sűrűsára, igen jó felhasználható.

Ujból felemlék a dohányomnökök árát.

A dohányosok újabb nagy veszedelen fenyegeti, a pénzügyminiszter a jövő év tavaszán újabb kénytelen lesz a dohányomnökök árát lényegesen — hirt szerint 100 százalékkal — felemlélni. mert a mai árak mellett a gazdák nem termelnek dohányt. Az előző évek késelete elfogytak, a kalföldire nem lehet dohányt hozni, a termelés segédesszépei pedig annyira megdrágultak, hogy a gazdák számláikat nem találják meg.

Az Omge azt az előterjesztést tette a pénzügyminiszterhez, hogy így, mint régóta szokásos volt, engedje meg, hogy a vidéki gazdák saját és munkássai szükségletének kielégítésére kisebb, személyenkint 20 negyészől terhelten magasabb illeték fizetésé ellenében dohányt termelhesseken.

Keresünk

ÜZLETI KÉPVISELŐKET

Ügyneköket és utazókat jutalek ellenében, az általunk gyártott „TOW-TOW” című tisztító és mosószer árusítása és forgalomba hozatala érdekében.

Ez a szer ruhámoss, tisztító és sűrűsítő kitűnően alkalmasabb anélkül, hogy hozzá szappant vagy szódát pótolni kellene.

Amennyiben ezen tisztítószert, vagy a háztartás, mint ipar, kórházak és barakokban nélkülözhetetlen, követezőleg ezen szer egy fontos és könnyen árusítható cikk, amely fogyasztási áru, gyarmat, felteik és más anyagúru, drogéria-üzletekbe nagyon jól bele illik.

Tlyennél üzletekben gyártmányunk mindenütt könnyen és pedig **nagy mennyiségben árusítható.**

Azoknak, akik ezen cikk iránt érdeklődnek, kézzégg szolgálunk felvilágosítással úgy jutalek, mint eladási feltételeink tekintetében és szivesen küldünk mintát és prospectust.

Ajánlatot kérünk következő címünkre:
Rubiastein Márton és Fiai r-társ.
Makó, (Csanádmegey.)

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

Adakozunk a háború rokkantjainak és családjaiknak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alkijához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésről szigorúan tudományos, másrésről könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kulturember tudásának szükkege része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képpel az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrés harcaira történi, azt mind elének írja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi nívóval és előkelő írás jellemzi Herceg Ferenc tollalját, az Uj Idők. melynek minden száma aktuális közleményben, előszóval és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **A „Vasárnapi Ujság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatáiban (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **„Az Újlet”** szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasniuk figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat kézzel küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zenéi napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Szinpad felőlőn a formában, pompás aktuális művészi rajzokkal a színház, zenéi irók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zenéi irók és mozi világából való érdekes közlemények, friss hírek és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. Ediggi számba Herceg Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porszolt Kálmán és mások írtak cikketek, bűvészi munkatársai a többi közt Harasnyai Zsolt, Rajtkay György és Osztora Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított elköszönéstől kezdett benne a vidéki színházi (furaaságokról, „Jönnek a színházak!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Buklene” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Henrik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évtátra 28 kor. egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII., Rókk-Szállard-utca 18. Kívánatra egy héti ingyen küld mutatványzámat.

BERLIN

színházban

Nagykanizsán, Erzsébet-tér

Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia felserendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsora a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN”-színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legvilágosabb moziműsora mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN”-mozgósínház látogatását mindenki a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy előrendű kiváló szalon zenekar szolgáltatja. Minden nap tartatik előadás. A m. tisztelt közönség szives pártfogását és az előadónak való pontos megjelenését tisztelettel kéri az igazgató.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Küldönitménye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozunk az elesett hősköz özvegyei és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselelőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminehet éves rendületlen és változatos programja.

A magyarságért. Ezt állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt.

Programokkal egyező politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.

Taraoikkal regényei irodalmi értéknek és szórakoztatók.

Tudósításai frissek, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében izéles, komoly és gondos. A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely júliuselejéig új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona félévre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rókk-Szállard-ut. 4. sz.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készíttetnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintézetnek.

A világháború minden mozzanatáról

bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak,

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 38 korona.

Félévre 19

Negyedévre 9 K. 50 f.

Egy hónapra 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut 54. szám.

Darabos

barna szent, Por- és daraszent, Meszet

ajánl azonnali szállításra

Bergstein Pál

köszön- és termény-nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Interurban telefon 355.

— Egy irodistanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végzte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben Nyomatványok izéles kivitelben jutányos áron gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára. Jegyzéi és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 192. — Hirdetéseket díjazásbás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feloló szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 koroná, félévre 5 koronára, negyedévre 3 koronára 50 fillér. —
Egyes számai ára 12 fillér.

A kishitűek.

Azok a kishitűek, akik eddig is leg-hibebbe hordozói voltak a hadikölcsönök sikereinek, megható hazafias hűségükről ezuttal is tanúságot tesznek. Nevük és jegyzésük megvonul a szerény ismeretlenségben, de tömegük a nemzeti áldozatkészség élő crejét jelenti és a legfényesebb reménysugárral csillog ki az új százmilliók tömegéből. Csak azok a kisjegyzések maradtak tartózkodók eddig, amelyeket a pénzpiac legutóbbi eseményei tettek kishitűekké. Rá kell mutatnunk itt, hogy ez niennyire oktalan.

A hetedik hadikölcsön sem marad el feltételeiben az eddigiek mögött s ami a flux kamatu címleték üzlettelenségét illeti, ez nem az általános helyzetből folyik, hanem egyes példázatok elhibázott intézkedéseiből és a Kormány mindent meg fog tenni, hogy a teljesen megokolt gazdasági optimizmus visszatérjen.

Az ország gazdasági helyzete reményt keltő és biztató. Akár tovább kell folytatnunk a ránk kényszerített háborút, akár nem, gazdaságilag megnem bennünk a zil-

lárd kitarítás minden garanciája. Ez lebegjen szemünk előtt és legyünk szilárdan és eltökélten meggyőződve, hogy Magyarországra a háború után nagy jövő vár.

Ellenségeink inkább akartak tenni bennünket és megdöbbent tehetetlenséggel lesznek majd szemtanúi a magyar nemzet fölemelkedésének. Alig van ország, amely a háború közepébe sodortatva, több bizalommal és hittel várhatná a háború végét, mint Magyarország. Ránk ez a háború sok megpróbáltatást ontott, de a vége diadal és dicsőség lesz, mert már is kezd kibontakozni a gazdasági jövő képe, amely nagynak és gazdagnak mutatja Magyarországot.

Kishitűek! Mindenki szerezzé meg hadikölcsön-jegyzésével a belépőjegyet az ország jövő boldogságáért!

Az erdélyi menekülteknek

Mayer Klórid egy ágyai álmányozott, Kaufmann Mórné egy asztal köszöntött, miért ezton fogadják a menekültek bizottságának hálas köszönetét.

— Jegyezzünk hadikölcsönt. Hadikölcsönt jegyezni hazafias kötelesség.

Az erdélyi menekültek gyámolító bizottsága

folyó hó 8-án, szombaton a Polgári Egylet nagytérmeben délután 4 órától kabaréval, zenével és táncolgyűléssel tündöklő rendezel, melyre tisztelettel meghívja a város közönségét. A kabaré érdekes műsora a következő:

1. Prolog. Szórajza: Sió Linuska. 2. Husár szölvő: táncolja Szabó Pista. 3. Magyar nóták: éneklő Kánta Manika. 4. Tánctrió: lejti Steinauer Józsi, Rajz Feri és Szabó Pista, zongorán kíséri Kánta Mani. 5. Szölvő éneklő: Schwertka Rózsika, zongorán kíséri Löwenstein Erzi. 6. Apaca tánc: táncolják Láng Erzsike és Szabó Pista. 7. Uram megkértem a kezét. Előadják: Pintér Ilonka, Lang Heléna, Zerkowits Hanna, Kaszter Róka, Kovács Klári, Rajz Feri és Zerkowits Endre. 8. Szölvő tánc: táncolja: Pleschko Rózsika. 9. Ének duett: éneklő Schwertka Rózsika és Steinauer Józsi, zongorán kíséri Löwenstein Erzi. Belépőjegy személyenkint 2 korona.

Hisszük és reméljük hogy a jótékony célú tevékenységükkel a közönség előtt fog lefolyani.

A listfélék új ára.

Vármegyénk alapja a listnémetek árát nor. 16-ától métermásánkénti következőképp állapította meg: nullás list 148, főzöliszt 70, buza kenyérliszt 48, rozskenyérliszt 74 korona. Az árak kicsinybeni eladásra értendők.

Emberi ész, állati ösztön.

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

II.

DUNÁNTUL KÖZISMERT DÖLOG a pannoni halmi számról okossága. — Ez több társaságval együtt hátrára erősített horoban hordta fel a vizet a pannoni halmi dombra. De kijátszotta őreit. Mikor a hordókat töltötték, az úreshorodók oldalról gazdaja háta mögött átsompolygott a telehordás számarak közé; ekként hordója üresen maradt s kényelmesen mászta meg a dombot. A kritériónál ismét a kiürített hordások mellé lopódzott s így hamissága egy ideig titokban maradt.

A vadon élő állatok is számtalanszor utják okosságuk jelét.

De hagyjuk az állati okosság e gyakorlati érvét. Az elbeszélések még nem tények s e rokonainkról szóló elbeszélésekkel szemben olyan helyzetben vagyunk, mint a tegénnyel. Van valami kis mag bennünk, de nagyobb részek felett.

A materializmus hívalóinak fontos érdekük, hogy az állatban megkeressék az emberit, mert csak is így tudják alapsdogmájukat az embernek az állattól való kifejlődéséről fejtartani. Az előítélet a bizonyítás alapja náluk. Az állatnak gondolkodnia kell az állat létét gondolkodik, hangzik a következtetések egész sorozatának első premisszája.

Nem szabad felednünk azt sem, hogy az ilyen állatosságábizonyító mesék a legtöbbször megbiz-

hatatlanok, mint a hírlapi tudósítások s objektívnek titulált nagyon is szubjektív-kritikai. Az érzélgős természetű állatokat bávárak könnyen belemagyarázák kedvenc lovak, vagy olebük életébe azt, a mire az nem is gondol. S ezek többnyire afféle — „Jägerlatein” — izzel bírnak, érdekességet hajhásznak, nem az igazság hí kifejezői.

Az állat nem gondolkodik, nem észszel cselekszik, hanem csak észszerűen. Oskasik ez az igazság az a logikus premissza, melyből következtetést vonhatunk le az állati működés különös természetéről.

Hogy a nagyobb súly leszorítja a kisebbet, a kő a vízbe merül, a fa úszik rajta, ezekből senkinek fogja azon következtetést vonni, hogy a kőnek, fának a fizikai törvény kényszere előtt való szükségesség meghódolással tudomása van A fecske művészzel alkotja fészekét: s a méh geometriai pontosságú építi sejtjeit; de éppen olyan szisztematikusban helyeskednek egymással a virág pártái s az alma magjai: s azért senki sem fogja mondani, hogy az állatnak és virágnak esze van.

„Ha az állatnak észet tulajdonitunk azért, mert azok a maguk és fajuk fontartásának szempontjából észszerűen cselekszenek, akkor az ömlesztésben is van okoskodás és ész, akkor gyomrunkban egy milyen gondolkodó elv trónol, mely kellő diszkrecióval kiválogatja a szükségést és elveti a szükségtelent.”

Az embernél is számos észszerű cselekvés van megfontolással s akaratú behatás nélkül merő ösztönből. Így a csecsemő észszerűen kezeli ajkát és nyelvé-

hogy anyja emlőjéből a tejet kiszívja. S hogy mennyire nem megfontolással végzi munkáját, mutatja az, hogy ha újunkat nyújtjuk neki, éppen úgy fogja szopogatni, mint az emlőt.

S ha a gondolkodó ember nem egy észszerű cselekvést visz végbe, a nélkül, hogy akarná s értelmét érvényesítené, azaz, akaratlanul, öntudatlanul merő ösztönből; akkor fölölegesen messzeterjedő bizonyítás, vagy feltételezés így észszerű cselekedetek alkalmasul az állatban észet és értelmet feltételezni.

„Nem szabad bezárunk szemünket a természetben uralkodó észszerűség előtt. A világ minden-ség egy bünatolus értelem műve, de nem mind értelemes, ami benne működik.” A természetben sok működés megy végbe okossággal és értelmességgel. De ez nem szentituli azon feltételezés, hogy minden észszérű cselekvés működésnél a cselekvő saját értelmű működik. Összérű működést nyilvánít a gabone mag; megfelelő talaja végre, önként, akaratlanul, öntudatlanul cselekszi végig a fejlődés csodálatos sorozatát és a nélkül, hogy értené, — elrejtálja pontosan, fennakadás nélkül a hatalmas leleké, melyre a természet megtanította. — És tesz-e mást a nagy arithmetikus, a kis méh? —

„A természet a lényt majd okoskodó észszel, értelemmel ruházta fel, réz hízva, hogy rendet csináljon művelésben s igazgassa azokat. — vagy nem ad észet a lénynek, hanem beleje olt hajlamokat, örökölhető szokásokat, melyek önként, végtérzetlenül nyilatkoznak, öntudatlanul, a nélkül, hogy a lény sej-

HIRDETÉMÉNY.

A „DÉL-ZALAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NAGYKANIZSÁN”

RÉSZVÉNYESEINEK F. ÉVI DECEMBER 2-ÁN TARTOTT

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSE

a társaság részvénytőkéjének 500.000 koronáról, a tartalékalapból 500.000 koronának a részvénytőkéhez csatolása és 500 darab új, egyenkint 1000 korona névértékű részvény kibocsátásával 1.500.000 koronára való felemelését határozta el a következő módozatok szerint:

1. A jelenleg forgalomban levő 500 K n. é. részvények bevonatnak és helyettük 1000 K n. é. részvények fognak kiadni.
2. Az ujonnan kibocsátandó 500 részvényre az eddigi részvényeseknek az elővételi jog felajánlatik olyképp, hogy minden 2 régi részvény 1 új részvénynek átvételére jogosít, 1800 K kibocsátási ár, valamint bélyegilleték és költség fejében térítendő 12 K összesen 1812 K befizetése ellenében, egyes részvények alapján az elővételi jog nem gyakorolható.
3. Az új részvények 1918. január 1-től kezdődőleg részesednek a társaság üzleti eredményében és ennek megfelelően 1918. évtől kezdődőleg lesznek osztalék szelvényekkel ellátva.
4. Az elővételi jog, a jogosultság elvesztésének terhe alatt, a régi részvényeknek bemutatása mellett, **1917. évi december hó 5-től, 1917. december hó 22-ig** gyakorolható az intézet helyiségében; ezzel egyidejűleg az első részlet is befizetendő.
5. Az átvételi ár 2 részletben fizetendő be és pedig:
 1. részlet 1000 K, bélyegilletékre és költségre 12 K, összesen tehát 1012 K

legkésőbb 1917. december hó 22-én

2. részlet 600 K

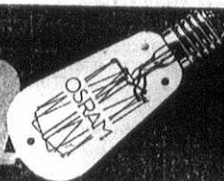
legkésőbb 1918. évi január hó 15-én.

6. Aki a második részletet a kitűzött határnapig befizetni elmulasztja, már bejelentett elővételi jogát elveszti, de az általa teljesített befizetés neki kamat nélkül a részére kiállított elismervény ellenében visszaadatik, esetleg javára bírói letétbe helyeztetik. Az így felszabaduló részvények az igazgatóság által lesznek, de nem 1800 koronán alul értékesítendőek.
7. A részvények az első részlet befizetése alkalmával bejelentendő, később meg nem változtatható névre fognak kiállíttatni.
8. A teljesített befizetésekről ideiglenes elismervények adatkak, melyek ellenében az új részvények annak idején ki fognak szolgáltatni. Ugyanazon-idejében fognak a most forgalomban levő 500 K n. é. részvények 1000 K n. é. részvényekre kicseréltetni.

Nagykanizsa, 1917. december 2-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Osrain

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 192. — Hirdetéseik díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Hírhírtételei ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes száma ára 12 fillér.

Megyéspüspökünk látogatása.

(Dr. L. J.) A csodálat enthúziázmusával kell írunk Dr. Rott Nándor megyés püspökünk látogatásáról. Amit a mi nap elemegetünk sorainkban, hogy városunknak ünnepe lesz — az beteljesedett. Nemcsak a gyermeki, a vallásos, tiszta lelkek ünnepe volt az új püspök Úr látogatása, hanem az egész város közönségé, amelyet vallási különbség nélkül hódított meg szeretetreméltó, úri modorával, jószágával, széfszűségével s ékes szavaival. S az a két nap, amelyet körünkben töltött, szellemi, lelki fensőbbiségéről győzött meg bennünket, annyira, hogy ez idő alatt másról sem folyt a szó az utcán, a társaságban, mint püspökünk személyéről. Mindenki érezte, hogy valami szokatlanul meglepő, kedves és meleg epizódja volt ez a pár óra ridég életünknek. Ez az a meg'epedés, melegség, szókatlanul jölesző örszát püspökünknek köszönhetjük. Felcsemetlen az érzés, kitörülhetetlen az emlékek a lelkek világában, amelyet a püspöki látogatás a lelkek táblájára vésett. Hatását már is érzik. Az elernyed s közömbös-vallási érzés is

életerőre kapott, tüzet fogott a lelkek sokasága, abból a tűzből, amelyet mestere jött bocsátani a földre s ahelyet a tanítvány utód sikeresen elszett lobogó lánggá. A fény ki nem alszik a láng ki nem hal — bátran s minden kétség nélkül mondjuk — eredménye, kiszámíthatatlan hatása lesz városunk lelki életében. S e látogatás nyomán sok kétség, hábozás tűnik el s lesz erőteljesebb számításunk, hogy amit városunk katolikus társadalmának előzőlt — az a teljesülés és a biztos valórválás útján a végső megoldáshoz közeledik.

De nemcsak a hívőknek szólt a látogatás. Nagykanizsa városával szemben volt a vizitáló egy főúri aktus, — amclyben püspökünk *üdvözlét s tiszteletét a város egész társadalmával s minden polgárával szemben tolmácsolta, őszintén kifejezve juttatta s ennek közzétételét a helybeli sajtóra is rábízta.* A látogatás részleteiről az alábbi sorokban számolunk be.

Püspökünk péntek délután érkezett városunkba a Budapest felől jövő vonattal. A város ünnepi színt öltött s különösen a Csengery-ut meg a körző hirdete lobogó díszével, hogy a város nagy vendéget fogad. Az állomáson a város képviselőtestületének

dén Dr. Sabján Gyula polgármester fogadta a főpásztort, akit a vonatból való kiszállásakor barsány éjjennel üdvözölték a jelen voltak. Polgármesterünk remek szép szavai a szónoki lendület erejével tolmácsolták városunk örömet felekezeti különbség nélkül a püspök érkezése felett. Megyéspüspökünk örömmel fogadta az üdvözlést s közönte meg a páratlan vendég-zeretet szép megnyilatkozását a fogadtatásnál s kívánta a városnak a boldogság am: feltételeit, amelyekre a hazának s nemzetnek egyaránt szüksége van: — a béke, a megértés áldását, a fejlődés és virágzás lehetőségét. Pálffy főerdőmester Bathányi Strattmann László herceg kegyur üdvözlését tolmácsolta. Azután megindult a menet, a hosszú kísor s a város polgársága mindegyütt lelkesen önnepelte a főpásztort. A diszkupinál Király Elek e. kanonok s kerületi esperes üdvözölte a fűti hódolat örömetjes szavaival, s innen a püspök s a kísőr közönség az intézetek sorfalat álló növendékek között a templomba ment, a honnan a szokásos, rövid szertartás után — amely alatt a templom zsutolóság tömve volt — szólabába vonult. Itt a papság hódolatát Király Elek esperes tolmácsolta, amire a tisztelgető közönszre megyéspüspökünk a jó pásztortól szóló remek szép szavakat válaszolt. Megkapó s megható szavak voltak azok, amelyet könnyes szemmel hallgattott a kerületi papság. Ugyanakkor fogadta ömöltésébe a piarista rendházat s főgimnaziumi tanyári kart Horvádi György igazgató s házfőnök vezetésével. Majd a Ferences atyák tisztelgették. Ugyanekkor kereste fel Bosnyák Géza főispán s Kolbenschlag Béla alispán a megyés főpásztort. A hivatalos fogadások után a püspök Us

Emberi ész, állati ösztön.

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

III.

AZ ALLATFŐK NEM OKOSABB, mint szőlője, csak fizikai erőben különbözik tőlük. A Kanári szigetek kislalokai ugyanazon módon trillálnak, mint a budoiroknak tartott kis foglyok s az európai ember maekái sem illetendőbbak az afrikai négeréinél.

S mit látunk ezek szemben? A vad hotten-totta, vagy a fekete néger kedvzö fizikai körülmények és szellemi tényezők között szembe száll alkotásaiban az európaival. Lehetetlen Stuckner idevágó szavait figyelmen kívül hagyni — A haladásnak szédítő az útja a pattantató lélekzőköztől és barlanglakásoktól a vasutakig, a táviróig, a fonyképezésig, telefonig és Röntgen suganokig, a véres áldozatoktól és emberévesztől az Isten tiszta fogalmáig és az ön-felfoldozó fel-leharati szeretetig. Minden, a miuk van, tudomány, művészet, mesterség, intézmény, csokely kis magoska volt, — és most mindmegannyi terebélyes fa, melynek árnyéka alatt megpihenhetünk — s az emberi ész meg nem pihen, tovább tör, mert neki a százados tölgy is kiesiny, s még többre képesnek hiszi magát. Hajdan felt a természetből, istent csinált belőle, imádkta, szolgált neki, — a mai ember szolgájává tette. Magát a földes villámot lenyugozte, békába szoritotta — s megtanította szolgálati *

— Ezzel szemben az állat, mint faj, meg marad régi természetes állapotában. A tyúk alatt költ kosza és liha nem változtatott életmódot folytat, hanem mostohája nagy ijedelmére tüstént neki megy a viznek. A mopszi egész életét akadémiások között töltötte, azért csak mopszi marad. A dresszura ugyan olykor megfordja az ösztön okosságát, de ez csak idősebb fejlődés vagy haladás, mely tüstént meg-szűnik, ha az ok szűnetel s az állat visszatér eredeti természetéhez.

A világtörténelem az emberi ész működésének és haladásának igazi tükre, míg az állatok csak is a természet törvények reliktorai. Ott a találékony ész uralmát találjuk, míg ezekben a maradt ösztön egyhangú működését szemléljük. Az egyik világörész rökája identikus életet öl a másik világ rész rökájának életével. Művészetük, mit sem változott még részlet-iben sem. Nagyon találó mondás: a Homérosz által adott leírás Polifémosz ökréről, júliáról, kecskéről teljesen ráillik a miénkire.

Az állatban nincs felbúló leleményesség, nincs kómlináló erő, nem analizálja a dolgokat. Hogy azokból új csoportozatot nyerjen, eszmékört nem lelkesedik. A farkak idejében sem éltek jogikusabb életet, mint ma, megmaradt az idő haladásának ellenére is ugyanannak változatlanul. S ez állandósággal szemben mily nagy az emberi ész, mely megváltoztatta a föld színtét, a tudományt és művészetet máj magaslatára emelte.

Az ösztön faji tulajdonságának készen született a

világ alkotásánál, az élet-támadásánál: míg az emberi ész csak képesség, melyet diákonyoson keresztöl ésszító munkával kell teljesíteni. Igazi tabula rasa, melyet hosszú időnek szorgalma és fáradságos munkája ír te; valódi észizolatlán drága kö, melyet egy ember életnek törökvesse tesz értékesé. Az állati faji működésének első kísérletéül már kiállják a próbát, kész mester s az ember tapasztalatainak kincstárát folyton újabb ismeretekkel teszi értékesébbé s a tanulási más helyzetéből emelkedik fel a mesteri nyó előrelökés. S mégis, míg az állat a természetnek örök rabszolgája marad, az ember a természetet / teszi rabszolgájává.

Hogy teljesen ösztön vezeti az állatot működésében s hogy az ésszel teljesen ki kell azokból zárunk, ezek állítás illusztrálására az állati észtelenségnek néhány példáját hozom fel. A vándormadarak kalitkában, hol mindenki megvan s így t'len sem kell élesgőri gondoskodniuk, a vándorlás időszakán beálltával egyszerre szabadulni vágyanak s a kalitka rácsaiban véresre török magukat. A hód a fog-szágban is gyűjtögeti a galvat házikójának építéshez, pedig ott lakása van. A tyúk a gabona hatmában is kaparás, pedig itt fölölöleg. A madarak fejlődésében hátramaradt főlékek sem etetik a törvényes időn túl s azon túl veszni hagyják. A ragadozó állatok az elfogott madárnak szárnyait török le előbb, hogy el ne meneküljön; de úgy amúgy eszelekennek, ha holt madárhoz jutottak. A majmok a talált tizhelynél mulatva melegszenek, de egyiknek sem jut eszébe, a

Dr. Wéber Pál magántitkárának ödes anyját Wéber Pálné örömt látogatta meg, ahol aláírásával ellátott fényképeivel is megtisztelt. A megtisztelés annak az anyának szólt, aki oly nemeselelki, kedves modorú a műveltségét a tudományt papot adott az egyháznak anyai szeretet bensőségével a vallásos nevelésével. A beteg űrnek igazán örömmel fogadta a főpásztor megtisztelő látogatását.

Szombaton délelőtt az alsótemplomban nagy misét celebrált a püspök Úr. Az estálásban részt vett Király Elek e. kanonok. Dr. Wéber titkár, P. Börzsey Tivadar, Dr. Lukács József, Strauss pátkár kamarás a Ferences atyák. Evangélium után a szöszokról ígő lelkesedéssel mondott ünnepi beszédet, fenséges párhuzamot vonva a Bold. Szt. szeplőtlenség és a háborús idők embereknek bűnös élete között. Az isteni tisztelet végeztével tisztelt Örméltóság előtt Dr. Sabján polgármester vezetése mellett a város képviselő testülete. A polgármester szavaira, amelyekben a megyés főpásztor támogatását kérte a város kath. közönségének szervezkedésében — a főpásztor meghatva válaszolt. Nagy garanciája a város fejlődésének — nygmond — hogy minden rendi és vallásfelekezeti polgára megjelent. Ezt a kölcsönös öszertartást írdvözte. Megigerte a városnak támogatását, amellyel a városnak 30—40 év előtti mulasztást bizonyos intézmények megszerzésénél pótolni lehet. Apójak azonban az egyetértést, a békét, mert céljaink elérésében minden árryakt, minden vallásfelekezeti támogatásra szükség van. Zingó éjlesztés barsant fel, a mely után minden képviselővel elbeszélgetés a mindenkézz volt pár kedves szava, hogy egész exhaltál szavakkal dicsérték a főpásztor kedvességét A tisztelgés után Dr. Fábiny Zsigmond, a püspök úr iskola társ a pesti piarista magániumban beszélgetett még néhány perccig magános tisztelegése alkalmával, amely után a kiskanzisaiak különdtsége külön ment be s kérte a püspöki segítségét egy külön kiskanzisai plebánia létesítéséhez. Délben ünnepi ebéd volt a Ferences atyáknál, amelyen számos köszöntő hangzott el. Délután a különdtségek tisztelgtek. N sem maradt felekezet, egyesület, amely a tisztelgésről írdvözte ki nem vette volna. Az elismerés és csodálat szavai minden tisztelgés után jobban terjedtek a püspök szeretetreméltóságáról. A tisztelgés csaknem két óráig tartott. Este a piarista rendház vendége volt a megyés püspök. Másnap a felső templomban mondott misét s mondott szent beszédet a főgimn ifjúsághoz, amelynek kongregációjába felavatta az új tagokat. Édes, feledhetetlen emlék lesz

a főpásztor e tette az ifjúság lelki életének fejlődésében. Azután a főpásztor megáldozta a főgimnázium Mária tisztelet tagjait, az alkalommal az úrnök és urleányok kongregációjának több tagja is áldozott. Szent mise után a város tisztelegést adta vissza, s a polgármesterrel vizitelt. Innen Pálffy, Dr. Pihál, Dr. Szerkes és a körházi látogatás után a Pfeffer-Markó kiállítást tisztelegés megjelentél. Azután a polgármesterrel s-takásiást tett A Ferences atyáknál elköltött ebéd után Babócsára utazott Örméltóság. Hétfőn néhány percre-mög visszatért városunkba, innen utazott Gróf Zichyókhöz.

A Pfeffer-Markó tárlat megnyitása.

Vasárnap előkelő és nagyüzemi közönség jelenlétében megnyitott a kímizási művészeti élet egyik legkimagaslóbb attrakcióját a Pfeffer-Markó tárlat.

Amint hirdette, volt, a tárlat megnyitása ma-
tin keretében történt, Miután Gyulai Gábor örmagy úr zászlóaljparancsnok a tárlatot és hadimuzéumot magas színvonalú lelkész szavakkal megnyitotta, Dömös Gyula százados ur előadta a hadimuzéum anyagának történelmét és az egyes darabok részletes ismertetését. Következett Pescehek hegedűművész remek szólója Z. Záborszky Zoltán az osztr. magy. bank agilis főnökének szakszer művészi zongora kísérővel. Mind a két jeles zeneművész mintaserint produkták Selu-
mannától a kedves „Traumer“ adták elő, melynek varázslatos egyszerű motívumai valószínűleg a bibái ígértével hatottak a közönségre. És most következett a matiné Clonjeo John Adolffné virtuoz éneke. Bámolatos hangterjedeleme mellett annyira mestere az előadásnak, hogy ezen vasárnapi produktója akár melyik fővárosi repertoiron fényesen megállta volna a helyét. Öhajjuk ószintén, hogy többször legyen alkalomunk Kanizsára királó művésznet ballani. —
Tökéletes művészi munkát végeztél Sziget, Sándor főhadnagy is, kinek diskrit és magas nívón álló zongora kísérővel nagyon emle a remek ének plastikáját. Málto befejezése volt a hangulatok matinének a Pescehek — Lukács — Záborszky trióban. Ez olyan három név a kanizsai zenévilágban, akikről közlely volna önlengéseket írni. Mindgyikkül tudása már fényesen esillogó művészi fogalomná jögecsedett.

Matiné után a közönség átvonult a kis tanács-
terembe és még sokáig gyönyörködött a két fiatal jeles művész remek festményeiben.

Hogy csak néhányat említsünk, így Pfeffer tanár mestori arcképei, különösen Károly király életnagyságú álló alakja, néhai Babóchay polgármester és a művész önmépe, egész tökéletes kalmitásokkal bíró alkotások.

Csendteljes körül különösen az orgonavirág, a fácián és a nyul tökéletes dolgok.

Markó tanárnak apró intím ceruza vázlatai, vízfestményei, olajvázlatai és remek grafikai munkái kaptak meg a közönséget. Kítnök alkotások a eszlőző ifju. Görtlerné ceruzaportréja a kis tájképei és különösen azok az olaj vázlatok, melyeket a fronton ké-
szített.

Múltaságos püspök urunk is meglátogatta a tárlatot, különösen Öfelsége arcképe Pfeffer tanártól nyerte meg a tetszést. Elismerését fejezte ki a két fiatal teletészes művésznek.

A tárlat még dec. 29-ig látható, bár minél több festmény kanizsaiak tulajdonába kerülne.

KRITIKUS.

HIREK.

A felső templom napaszómal.

Az a dicséretes buzgalom — amellyel társadalmunk uri asszonyai az árva felső templom gondozásáig végzik — szépen nyilvánult meg a mult hetén is, amikor megyéspüspökünk látogatását vártuk. Arany bettkkel kellene ideírunk a négy jölekk örösszony nevét. Dr. Szerkes József, Dr. Pihál Viktor, Dr. Fábiny Zsigmond, Rubint Károlyné a nagy hideg ellenére is napokon át takarították napaszóma módjára a templomot Hú társuk volt Pihál Bócsa urleány, aki különben minden szombaton buzgó rendentartója az árva templomnak. Ideális uriaszonyaik nemes munkájáért a hál és elismerés parányi adóját rójuk le e sorainkban.

Adományok az árva templomnak.

Harsay György nemesúr postafőnök ur 10 Koronát adott Dr. Lukács József kezébe az felső templomnak beszerzendő miseruhákra. A nemes adománnyal ez uton nyugtázzuk. Ugyanez 10 K-t adott a feügelyő ur P. Börzsey Tivadar plebánus kezébe, a Szociális Misszió helyi céljaira.

Jegyezzen mindenki a hetedik magyar hadiölcsonre.

üzet gyalán észlezeni, hogy tovább éjgen; ha kiadott a társ eszlésának.

Brethnek példásan okos majma — egyszer a kandallóra kuporodott, hol alá fűtöttek. Az állatnak egy darabig tetszett a meleg, de végre is megbökalta. S ekkor a kályha tetején egyik lábát a másik után emelgette ugrált, de nem jött rá, hogy legjobban lenne leugrani. A eszeiben annyira ravasz róka, ha esapadba kerül, élrágja beszorult lábát, hogy annak árán megszabaduljon. De nem ritkán megcsik, hogy a törbe, szorult helyen alulharapja el lábát s így kinjai szacra is fogva marad.

Az állatok működésében az a túlokosság és egyoldaltaság, faji egyformaság és állandóság csak amellett bizonyít, hogy hiányzik az állatnak a különféle eszelekések különféle elvögzésére az esze s mert csak ösztöne szava szerint eszelekik, a módosító körülményekkel nem számol; innen az esztelenség a működésében.

Igaz, nem ritkán esztelenül eszelekik az ember is, mint mikor egy professor két esernyővel s kapol néhki megly ki az utcára, vagy nyagszának titulaája a tehenet, saját felelőségét meg nem ismeri, vagy amikor az alkohol flantropjai önmagukkal veszezkzenek, de ez az embrenél kivétel, mig az állatnak a gondolat és ész nélkül végrehajtott eszelekés kivétel nem ismerő szabály.

Nincs az állatnál elvont eszme, elvont ismeret,

melynek hatványai az itéleték és következtetések, mert nincs ész, mig az ember szellemi élete az elvont gondolkodáson alapzik. Az állat; pszichologie szölyva, csakis konkrét eszmélődés alanya lehet, mely eszmélődés a képzélen alapul. Sohásem találunk az állatnál olyan működést, mely esze gondolkodást tételezne fel. Az állat csak esztimerrel eszelekik okosan; de csakis a cél konkrét képzetének vezetése melléit, nem pedig a cél elvont jóságának ismeretével. Ha olykor okos eszelekedeteket is megengedünk, melyek az állat pillanatnyi, egyedi céljaira irányulnak szemben az állat faji életének rendes szükségletei körül forgó ösztönös működésekkel, még akkor is kirívónak tünik elő az ész hiánya, a eszelekési korlátosság és faji mintaszerség következtében. Az embrenél az okosság kéntégségi sokkal nagyobbak s váltakozatosabb, semlyogy az ösztönnök kivétel és eszköriők alkalmazkodásával párhuzamba lehetne állítani. A természetnek sokszor vak működése az ösztön, mig az emberi ész műye az át gondolt, öntudatos és szabadon végbemenő eszelekés. Az embren van kivülről jövő hatással szagyalban érzéttel végződő fiziologiai folyamat; észrevételezés, megfontolásban s elhatározásban nyilvánuló pszichologiai folyamat s elhatározásból kiinduló, mozgásban végződő fiziologiai folyamat. Ezen láncszorokat képzési szeme hiányzik az állatnál. Iumen van, hogy az állat nem tud uralkodni a külső benyomások felett, mert nincs mivel ural-

Kodnia felettük. Mig az ember a külső hatásokat egybeveti, céltudatossággal át gondolja s hajtja végre, a mit kigondolt, elhatározott s más is tud mutatni, mint a mi egyéni akaratában van, az eszelekésében kiszámíthatatlan, az állat az ösztön kényszer hatalmának öntudatlan rabja; náluk még a szinlelés is természetes. Hiányzik az állatból a szép, jó és erkölcs eszelegés, mert nincs meg hozzá az esze. Mig nálunk a morális tökéletességnek, jónak, az eszeletikus, szépnök eszer eszelegéssel találkozzunk, mert meg van hozzá az eszték.

S ha most végül az okát keresnök, miért találják meg a magukat a filozófia hamis ismeretétől megvesztegetett szellemek az állati ésszög vözfölül? — akkor idevágón csakis Bossuet szavaival felelhetük: fel akarják emelni magukhoz az állatot, hogy joguk legyen hozzá leszállani s úgy élni, mint az.

Azonban minde kába törekvés maradt. Az embrieség jözanabb rész: mindenkor meggyöződésének fogja vallani: a valódi polgárodás s az embrieség nemessége nem abban áll, hogy szellemi természetét sárral bemazolják, az élet sarkait kifeszessék, a társadalmak alapját felüljük, hanem abban, hogy az ember mólóságát igazán átérve, e múltaságban megféle eszelekési működést is tanúsítsunk Isten, haza és egymás iránt.

(Végo)

Szociális Misszió Társulat működése.

Dez. elején tartotta a Szociális Misszió Társulat nagykanizsai szervezete alakuló közgyűlést a városban díszteremben. A közgyűlést Börzse Tivadar h. plébános nyitotta meg, kinek ödvözlő szavai után Rónai Paula nővér ismertette lelkes és szívhez szóló szavak ban a szervezete céljait. A közgyűlés a Szervezet elnöknéjévé dr. Szekeres Józsefét választotta meg és két szakosztályának és pedig a Cecesemővelmi, valamint a Patronage-szakosztályának megalkatit á mondta ki; előbbinek elnökévé dr. Pihál Viktorné, utóbbinak elnökévé Deák Péterné, ügyosztályvezetőjévé pedig dr. Mutschbacher Edwin kir. törvényszéki bírót választotta meg. A díszelnököknek, egyházi tanácsadónak a tisztikarban és a választmányának megválasztása után dr. Mutschbacher Edwin közönlött fejezte ki a Patronage-szakosztály létesítésének kimondásáért s ezután nála a Patronage-szakosztályban működni kívánók, Mantuano Mária urholgyné pedig a Cecesemővelmi-szakosztályban működni kívánók jelentektek. A közgyűlés a díszelnökökhez, a megyés püspökhöz és az igazságügyminiszterhez ítvözlő sürgönyök küldésének elhatározásával ért véget.

Teadulán.

Igen nagyszámú közönség töltötte meg vasárnap délután a Polgári Egylet termét az erdőlyf menekültek karácsonyára rendezett teadulán. A bizottság a közönség hozzájárulásával gondoskodott, hogy élvezetet szerezzen. Volt ott sok édes stémény, bir, sor, a rég nem látott Türk-féle sópáncs és sokféle, amit a város urasszonyai és leányai különböző sátrakkal szolgáltak fel. Elhely volt még aztán egy nagyon szép számból álló székkel telt kábaré, melynek minden egyes számát tಂಬවවා ismételtet meg a közönség. Különösen nagy tetszésnek örvendett Szabó Pista huszártánca, melylyl vétkedett Lang Erzséke és Szabó Pista apas táncos és a Steinauer Józsi, Rajz Feri és Szabó Pista-féle táncbíró. Herceg bájos volt Glesskó Rozsika szótöltőnce is. Kántz Mancaika urleány magyar nótái Jager István zongorakíséretével általános tetszést keltett. Siwertka Rozsika ének szölgja, majd Steinauer Józsival énekelte duettje tudást áruelt el s műfelvezető szerzett. Sió Linuska meglátón adta a menekült leány szerepét. — A kis kedves Zerkowita Endre bátorságával és határozott fellépésével nagyon megnyerte még a közönség tetszését. — Még egy száma volt a kabarének, Uram megkötörem a kezét, — melynek mind-n szereplője Rajz Feri, Pintör Ilonka, Kanter Boske; Kovács Klári, Lang Hella és Zerkowita Hanna egyformán igen ügyesen játszottak. Utánna zárórág tancera perdült az ifjúság. Mindkét részről nagy volt a meglepetés. A közönség egy jól eltöltött délutánról, a bizottság pedig egy igen szép eredményvel 4512 koronával távozott.

A teadulán ügyes rendezésében Köröskényi Piroksa és Mair Gréte urleányok fejtettek ki nagy buzgótságot. Az ő működésük a fardozások gyűmölése a szép anyagi és erkölcsi siker. Ezt a történelmi hűség kedvéért elismeréssel jegyezi fel a krónika.

Karácsonyi vásár.

A Szociális Misszió nagykanizsai fióka, melynek célja minél hamarabb egy hadi árvaházat és egy a mestian időkbén legfontosabb eseményt otthon be rendezni — elhatározta, hogy még karácsony előtt a közönség partizóságával vásárt rendez

Halálozás.

Elhunyt Nagykanizsán öv. Csizmadia Lőréné született Krizsán Zsófia nagyszámú 85 éves korában. A végelgyászolásban kimúlt jólélő egy uriné, akinek halálában Csizmadia Vilma nagykanizsai postaszállító édes anyját gyászolja.

— Adakozzunk a Vörös Kereszt Egyletnek.

A matiné megismétlése.

Vasárnap f. hó 16-án 12 órakor a városba diszt-ermében ismét matiné lesz a következő érdekes műsorral: 1 Hegedűszó: előadja Hofrichter Emma kisasszony, zongorán kíséri Z. Záborszky Zoltán bankfőnök ur. 2. Művészet és közönség Felolvasás, tartja Pfeifer Elek főgimn tanár. 3. A Wagner: „Elzas Traum“ (Ela álma) Loheingrínből; b) Rubinstein: „Fs blinkt der Thau“ (Csillag a harmat); c) Strausz Richárd: „Heimliche Aufforderung“ (Titkos felkérés). Éneki: Jahn Adólfé és kir. szadós neje, zongorán kíséri Szigeti Sándor főhadnagy ur 4. Trió, Schumanntól, Op. 83. Romanze, Humorek, Duet, Fínale. Előadják: Peschek; Dr. Lukács és Z. Záborszky urak. Jegyek előre válthatók Kollnall és a matiné alkalmával a pénztárnál.

A NÉPTAKARÉKPÉNTZÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NAGYKANIZSÁN — osztálysorsjáték iródját a legmelegebben ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

Emelik a villamos áram egységárát.

A Franz Jajos és fia gőzmalom és villamos őz-m r.-t. indokolt előterjesztésben bejelentette a város tanácsának, miszerint a szén árak, munkadíjak és üzemeltetőkkel emelkedése miatt kényszerítve éri magát, hogy az 1918. január 1-től kezdődőleg a jelenlegi viszonyok tartamára a villamos áram egységárát felemelje. És pedig: A Világítási áram egységárát hectowattorként 12 fillérre, a motorikus áram egységárát 6 fillérre, az általán világitást pedig ógként és havonként 3 koronára, a közvilágítás óv áta lányszázadot pedig 12000 koronára. Azzal a kikötéssel azonban, hogy kötbeteliséget vállalnak azért, hogy a villamos áramszolgáltatást zavartalanul fenn tudják tartani Indokolva azért, miszerint a szén-áradatot a lekötött szénmennyiség leszállítására nem áll módjában kényszeríteni. Fikünettel a jelentés további nagyban-holys-índokolása s a jelen-tilyos viszonyokra, reméljük, hogy egy-tanács, valamint a város képviselőtestülete a körülményeket indítványolni fogja s a társaság óhajának ilyen szempontból helyt is fog adni, mely ellen a nagyközönség logikusan gondolkozik elemelniék sem lehet ma már semmi kifogása annak inkább sem, mivel az árak emelése egyáltalán nem lépi túl a megszabott korlátokat.

B. J.

A Hadsegélyző köszönete.

Mindazon hölgyeknek és uraknak, kik közreműködésükkel a Hadsegélyző estjének sikerét előmozdítani szivesek voltak közönlőtetnek nyilvánítani — Továbbá hálással a 20. gy. ezred-parancsnokságának a zenekar átengedését és a munkáját. A Polg. Egylet vezetőségének a nagyterem díjtalan átengedését. A Ker. Nőegyletnek, Weiszfeld és Fischer uraknak a szinpadi díszekért. A Kath. Legényegyletnek a jelmezek átengedését. A Sörgyar vezetőségének a pódiumbusz használat hordóikért. Az Ápartestületnek, a Polgári Egylet, a Korona és Szarvas bérletnek a szűkek átengedését. Kormos Zsigmond urnak a jegyek eladásá körül szives fáradozásáért. — A Hadsegélyző vezetősége.

Fronton küzd vívő katonáink karácsonyi ajándékai.

Ma eszmajolta bu 6 lőléba és adta át a 20. honv. pótlásúlló parancsnokságának már a 4-ik karácsonyi szerelét adományál a Hadsegélyző, a hős 20-a bakák részére. Kigondolta mi is volna a legelőszérub, legpraktikusabb és örömet okozó, haesek egy-két pillanatra is Szorgos kis kezek hónapok óta dolgoztak míg 450 ó cigarettát megtöltöttek. Elhez 2000 csomag gyufát mellékelték Hogy a pipázók is élvezhessenek 100 db pipát szárral hozzá külön 100 csomag pipadobányt eszmajoltak. Azonkívül 2000 csomag levelepapírt borították, 100 db zsebkézt, 100

db szópokát cigarettához. A fronton levők részére századonként 1—1 feldíszített karácsonyfát, 1—1 nagyobb tükört, 1—1 finom borítást szappannal, 1—1 hajnyírógépet és egytöttve 550 kis tükört, ami a mi honvédekünk fontos. Még egy kivánságunk van a mit megírtünk — s ó és paprika. Azért szerzett a Hadsegélyző 1 métermázsát és 5 kg paprikát, hogy ez a kivánság legalább meglegyen, ha a legnagyobb közös kivánságok, hogy haza jöhessenek, még kösík. Ugyanezt kapják majd a 48-as bakák is, de csak az ünnepek után, mert dolmány hiány miatt nem lehetett elkészíteni.

A Néptakarékpénztár Önszegélyző Szövetkezeti

Nagykanizsán, (Deák Ferenc-tér 10. sz.)

elfogad hadi kölcsön jegyzéseket

koronás hedi befizetések alapján.

Minden 200 K. n. é. hadi kölvény jegyzés után heti 1 K. üzletész és fel nem emelhető 22 fillér

heti kamat fizendő, aminek ellenében a hadi kölvény szelvényét félvénként a tulajdonosnak kiadatnak. 4 évi befizetés után az eredeti 200 K. n. é. kölvény, a befizetések feleségével és osztalékkal együtt a feleknek kiadatnak.

Közélebbi felvilágosítások a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében adatkak.

Felhívás!

Senki se bírányozzék a VII. hadikölcsön átírásánál: a haza mind-n polgárának hozzá kell járulnia a sikerhez; hadd váljék az átírás fényes eredménye folytán azá, aminek lennie kell, részünkre felelős gazdasági győzelemmel, ellenséggünkkel szemben pedig hán átírandjait alkonyává Mutassuk meg nekik, kik pénzügyi téren való kimerülésükhöz nagy várakozásokat fűznek, törhetetlen erőnek s támaszoknak jegyzésükkkel a megvédő teji hadjárati előt álló vívő csapatunkkal. Aki korábban jegyzett, most se maradjon el: aki pedig nem vette ki eddigelő részét a hadikölcsön aláírásából, teljesítse ez alkalommal kötelezségét! Ami a multban bebizonyosodott, az áll a jövőre is: a legbiztosabb, legővedelmesebb tökéletesítés a magyar hadikölcsön!

Előjegyezni lehet az összes nagykanizsai pénzintézeteknél, továbbá a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és a többi bankoknál is.

„BERLIN“ nagymozgó színházban mindennap tartalik előadás csodaszép műsorral. A zenét egy elsőrendű kiváló zenekar szolgálta — Minden 3-ik nap új remek műsor.

Leányok a felhőnmű gyűjtés szolgálatában.

A Hadsegélyző Hivatal által megindított országos felhőnmű gyűjtés szép sikerrel folyik. Különösen a vidéki városok érezték át a kérdés nagy fontosságát és önfeláldozó szeretettel dják ota felesleges felhőnműket a katonáknak. Nagykorös nemcsak azzal tñnt ki, hogy sokat juttattak a hadsergének, hanem azzal is, hogy a város leányai önkéntesen a legnagyobb buzgalommal résztvettek a szervezés munkájában. A leányok maguk közt külön bizottságot alakítottak és prób csoportokban Házról-házra járgt szőlítőkkel fel a közönséget a gyűjtésben való részvételre. Nagykorös szép példáját már több vidéki város is követte. Kivánatos volna, ha mindenhol hasonló módon segítenék elő a hölgyek az akció sikerét.

Vasárnapi malinét megismétlik remek szep: új műsorral, melynek látogatását a legmelegebben ajánljuk városunk művész-pártoló közönségének.

HIRDETMÉNY.**A „DÉL-ZALAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
NAGYKANIZSÁN”**

RÉSZVÉNYESEINEK F. ÉVI DECEMBER 2-án TARTOTT

RENDEKIVÜLI KÖZGYÜLÉSE

a társaság részvénytőkéjének 500.000 koronáról, a tartalékalapból 500.000 koronának a részvénytőkéhez csatolása és 500 darab új, egyenkint 1000 korona névértékű részvény kibocsátásával 1.500.000 koronára való felemelését határozta el a következő módokat szerint:

1. A jelenleg forgalomban levő 500 K n. é. részvények bevonatnak és helyettük 1000 K n. é. részvények fognak kiadatni.
2. Az újonnan kibocsátandó 500 részvényre az eddigi részvényeseknek az elővételi jog felajánlatik olyképp, hogy minden 2 régi részvény 1 új részvénynek átvételére jogosít, 1600 K kibocsátási ár, valamint bélyegilleték és költség fejében térítendő 12 K összesen 1612 K befizetése ellenében, egyes részvények alapján az elővételi jog nem gyakorolható.
3. Az új részvények 1918. január 1-től kezdődőleg részesednek a társaság üzleti eredményében és ennek megfelelően 1918. évtől kezdődőleg lesznek osztalék szelvényekkel ellátva.
4. Az elővételi jog, a jogosultság elvesztésének terhe alatt, a régi részvényeknek bemutatása mellett, 1917. évi december hó 5-től, 1917. december hó 22-ig gyakorolható az intézet helyiségében; ezzel egyidejűleg az első részlet is befizetendő. Ezen befizetés nélkül elővételi jog nem gyakorolható.

5. Az átvételi ár 2 részletben fizetendő be és pedig:

1. részlet 1000 K, bélyegilletékre és költségre 12 K, összesen tehát 1012 K

legkésőbb 1917. december hó 22-én

2. részlet 600 K

legkésőbb 1918. évi január hó 15-én.

6. Aki a második részletet a kitűzött határnapig befizetni elmulasztja, már bejelentett elővételi jogát elveszti, de az általa teljesített befizetés neki kamat nélkül a részére kiállított elismervény ellenében visszaadatik, esetleg javára bírói letétbe helyeztetik. Az így felszabaduló részvények az igazgatóság által lesznek, de nem 1600 koronán alul értékesítendők.

7. A részvények az első részlet befizetése alkalmával bejelentendő, később meg nem változtatható névre fognak kiállítani.

8. A teljesített befizetésekről ideiglenes elismervények adatnak, melyek ellenében az új részvények annak idején ki fognak szolgáltatni. Ugyanazon időben fognak a most forgalomban levő 500 K n. é. részvények 1000 K n. é. részvényekre kicseréltetni.

Nagykanizsa, 1917. december 2-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.**JEGYEZZÜNK HADIKÖLCSÖNT!****Hadikölcsönt jegyezni hazafias kötelesség!**

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazásba szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Eros Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési Ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Karácsony.

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

Nagy idők multak el már, mióta az angyalok éneke elhangzott, a pásztorok imádása megtörtént s a három napkeleti bölcs hódolatát bemutatta a betlehemi barlangban. Azóta sok minden történt, mi a történelem lapjait újabb eseményekkel töltötte meg. Sok minden. Nemzetek merültek el a multba, s a letűntek örökeibe újak jöttek; trónok támadtak, dültek meg s ezeket együtt világhatalmak törtek darabokra. A hódítókból rabszolgák lettek a kik előbb a kényuri hatalom vasnarok szorítását szenvedték, szabadságra jutva, leirázott bilincseiket uraltra verték. A tudományos haladás terengését annak ragyogó napkelte váltotta fel s ma szabadon tekintünk érzelmeink korlátoltságát megtörő műszereinkkel a mindenség ezer mélyébe, hova előbb látásunk nem hordott, hol a kísérleten épülő tudás megakadt, vagy a honnan a tudásvágy kíváncsiságát a természet istenitése, erőinek miszticizmusa számtuzte. — Előre ment sok terezen az ember. Törékvétele s újabb ismeretek után való törtéteése év-

ezredes akadályokat döntött romba a nagy természetben s a mikrokozmoszban. Valami mégis megmaradt idők multán is. Egy nem változott. Érvényesülése ma is utat tör a modern lelkek felé, s ez érvényesülésnek bár a szellemi találtkönyság lehetőségeivel emelnek gátat, magsemisíteni még sem tudják, — idők fölött áll. Tizenkilenc század fordultával is változatlan maradt, mert a lelkek világából sugárzik elő s ebből meríti indokolását is időlen-időig.

Valami édes-bús emlék fakadt sokak lelkéből e napon. S a képzelet szárnyán milliók jártak meg az utat a betlehemi jászolyig. Mert a karácsony itt vette kezdetét. Régen, nem most. Akkor történt, mikor az ujjor időszámításának elszejére fordult a föld tengelye. Napkeleten csillag támadt, egy új hatalom csillaga kelt föl, a lélek hatalmáé. Évezredekben át emberek vágyának sóvárgott tárgya, tényező azonban elborult a Paradicsomban az ember tragédiájánál. Ha helyel közel csillogása át is tör a belső békéjét vesztett ember lelkének borongásán, az csak a szabadtás ígéréte nek s a reménynek sugara bágyadt ínnyel.

A remény és ígélet, mely e végtelen

irgalom szava emelt támadt az ember szívében, a jászolytól valóra válik. Így lesz a karácsony egy perszonifikált fogalom. Benne évezredes boldogulás vágyának teljesedése lüktet, melyben elveszített paradicsomára lett az ember. Csodás világ támadt itt életre: a lélek hatalmával a lélek életének világa. Elfeleddt örömek térnek vissza a földre, az emberekbe. Száműzött erények hajnalra pikad s gyenge akaratok duzzadnak nagyra, erőssé s hatalmakká lesznek a letaposott bűn fölött, csodás változásokat szülnék s szinte hitetlenség jönnék létre működésükre.

A történelem egy eseménnyel lesz gazdagabb. Egy eseménnyel, mely magyarázja s indítja oka lesz hosszú évszörök szellemi törekvésének, harcának, küzdelmének. A feledés fátyolát egyszerűen nem vetheti rá, ha Jost szavai szerint a történelem szellemem erőszakot tenni nem akar s a szándékos tagadás bűnébe esni; mert benne események rejtett rugói rejlenek s kulcsok lelkek titkos működésének megfésztéséhez. S min len történet írásnak örök tárgya lesz. Irnak róla mindannyian. Tisztelettel, vagy gyűlölettel irnak, de feledni

Karácsonyfa alatt.*

Sok szép emlék simul a karácsonyfáson,
Örökre zöld lombja örömet sugdros.
Reménykedni lauit, ha csüggedes kényes,
Ha a féjfalomtól a saio, a szem jóanyes:
— Hogy a földi leten túl, a más világban,
Vétsélt boldogság és lelki oigszó oaa.
Hol dicsőségrel s eng ceserany baroaa.
Hol az ég Urának fenséges othlona
Jeleoó s igralmas szioekkel oaa leli,
Nikben a Palatama örök kedvel leli.
Mert meg ill lenn ekek gyaaró lények gyaand,
Hol lellük táudokáll, miut ében gyertyalang.
S ha a földre borult a hideg, lissza boll,
Fajó nyomor fölét réstereóben hajoll
Saiók, lellük szava szioekke gyogyilo,
S halams Bird neóók kényoóbe tela.
— A borongó szükség s néma féjfalomban,
Eszerany ároa el ma is elhagyollan.

*A Szóallás Misszió Karácsonyfaünnepére.

Felajlik apállan az ároa kis szeg
S hullaróók esufoja, hogy búve reneteg.
— Oh, ti mindannyian, kik jöletben ekek,
Sáajatok egy morszáll os örömből értek.
Sáaritsuk a könnyel apró pilláitrol,
Hiss az fájó szeók seneoóedésir szol.
Jósgos réssóetlel, szeróetlel lele
Legyen ma mindenki saioo és kebele.
S seneoóó nyomor kemény csapásind,
Ha ma a szeróetl segyilev meg-megáll —
Öröm könyve hull le Hegóóóóók szemből,
S os a föld porában drága gyönggyé éhál.
Amely kincse, eke annak less az égbé,
Aki igralomtól, szeróetlel égoe,
Os ároa gyermekel keblere óleli,
Hogy e nap annak is legyen örömetli.

— cs.

A polgármester a tárlaton

A hét elején Dr. Sabján Gyul — polgármester Pfeiffer Elek tanár vezetésével mellett megtekintette a Pfeiffer-Markó tárlatát a nagy óvzettel halgatta végig a szakaszorú magyarzatot, amellyel a kiállított képeket kísérté.

László József. †

— 1879—1917. —

(Dr. L. J.) Főgimnáziumunknak nagy gyászra van. A tanári kar egyik buzgó, munkás tagja, a nevelésügy igaz barátja, az ifjúság lelkes, szerető és megérő aya, vasárnap virradóra, Balaton-Körözarón úlete harminnyolcadik órában meghalt. Megilletődéssel írjuk le e pár sort, amely röviden egy munkás, ambiciózus életnek kihalásáról ad számot. Megilletődés, mert az elköltözöttben a jobarást, az igaz kártárs elvesztést sajnáljuk.

Idő előtt borult László Józsefere az elmúlás. Alig hittük, hogy vége közel, mikor egy idő óta napról-napra fogyni, veszni láttuk a hangján s tompaság, a fonnyadás jelei mutatkoztak. De a kikerülőhözleten végzet lassú, biztos löpökkel közelodott föld. Leikes munkatáradve, ideális hve elerjedt s látszó, hogy soká sem bírja a nehéz harcot a pusztító kórral, a tuberkulózissal. Hamarosan meg is ölte s gyászba borította a szeróetelt hitvest és a rajongva szeróetelt egyetlen gyermekét. Azok fájón, vesztésóók tudatának ógós súlyával nézik e reményteljes élet maradványát — a ravatalon s könyvek, koszorúink beszéd aról, hogy kit ragadott el tőlük a halál s milyen nagy sebet ütött lelkükön László József halála.

Pedig megboldogultunk még élni szeróetelt volna. Az életre sarkalta munkatáradve, családja jó-róje, boldogságának megtértesóe.

teljesen nem feledhetik, mert ez az esemény az emberiség történetében korszakalkotó, az emberi szív történetében pedig egyenesen páratlan hatású. Az ember szellemének rögzítő eszköze, a toll gyöngye s erőltetnek bizonyul, ha a karácsony jelentőségét akarja megírni. Az a száz és száz mű, mely történeti fontosságát magyarázza, csak halvány sugarú a jászolyhoz vezető csodás csillag fényesóvájából, mely egy világ bámulatát keltette fel s mely egy ártatlan gyermek imádsására vezette a bölcseket, a királyokat.

A ki e napon fészeltük, több mint ember. Az abszolút igaz, szép és jó örök eszménye, melyen a tagadás s a hitetlenség megtörik, melyben ellenségei is az ember fölött valót kénytelenek csodálni, ha az Isten benne megismerni nem is akarják.

Születése a lelkek renaissance. Csodás hatások születtek vele a világon. Hatások, melyeken évszázadokon keresztül révedezhet a tudós ész tekintete, azokat mégsem fogja másképpen megfejteni, mintha oda téved a pásztorok és mágusok csapatahoz s velük zengi azóta már milliók vallomását: — Dicsőség a született Istennek, mert vele az ember békeje jött a földre!

— Adakozunk a Vöröskereszt Egyetnek.

Munkáidra kiapadhatlan volt. Folyton tervezel. S ha a világháború zivatara nem változtat életörön, elsöpörve mindent, amit megvalósítani akart — nem egy meglepetésben részesítette volna a tanúgy barátait, főgimnáziumukat s a város közönségét.

Élete egyik legszebb oldalának azt tartotta, hogy a városban testgyakorlati együttesek alakítása. E célból kérte az 1914. közgyűlés képviselő választáson polgártársai bizalmát, hogy tervei a város érdekében minél biztosabban megvalósíthatóak. S mikor polgártársai megízestelték bizalmukat, akkor boldog volt, álmai, ápoli ábrándjai realizálását közelebb látván. De ez a bizalom s megízesteltetés már nem az erő, iszom embert érte. Ekkor már élet reményei fázadóban voltak s látszó rajta, hogy terveinek megvalósítására aligha lesz ideje, közelebb hatása miatt. Így is történt.

Az utolsó három év bizonytalansága s termézetének, természetességének semmiképpen sem kedvezett s különös berendezkedésű sietett az életéről örökös biztosítani. Lassan emésztődött a testgyakorlati megdöbbent test. De még sem dacolható tovább a legbiztosabb természeti törvény hatalmával.

Halálának híre meglepte városunk egész társadalmát, amely ösztöne, igaz részvétellel fordul a gyászoló özvegy s árva gyermek felé, hogy fájdalomkamban osztozzék.

Fekete zászló hirdeti főgimnáziumunk gyászát, mely ugyancsak sok veszíteti a derék tornatanár elmulásával. Akaratja, törekvése, lelkesedése, szeretettel teljes szigorúsága, fegyelmező ereje — általában, kiváló tulajdonságai voltak megboldogult kártyacsunkánk. E tulajdonságai biztosították számára a sikert, amely tanári pályafutásán kísérte s mint munkás, igaz tanfőúrunk tiszteletét szerzett, tekintélyét növelte. Felkesz gyászteremtő átvitt tanítványai lelkebe is, akik megértve tanárjuk akaratát, célját, gyermeki szeretetünk, buzgóságuk s lelkesedésük entuziasmusá

1917. KARÁCSONYÁN.

Nem szól messze, szerle hangzó
Csengő, ezüstös hangszó,
Összezávva, összelörve
Megolvasztva és megöníve,
Hívó, szelíd szavak helyett,
Halálmagot szórnak, vetnek.
A templomok, búsak, árvaik,
Ahol mások ezek várják,
A Messiás születését,
Ég küldőljét, égi békt.
Ág anyókák, asszony árvaik,
Vézna fuk, hervadt lánykák,
Gyérvilágu templom mélyén,
Sírnak szent karácsony éjén.
S ott künn a drót sövényeknél,
Tábor tűznél, srappell fénynél,
Az emberek hullnak esnek,
Gunyójú e szent nagy esnek.
Borus, sűdli, rémes, árnyak,
Vijjogatva szállnak, szállnak,
De oh mégis nem is távol,
Fény villan fel, fény világol...
Ember szíve felve tér be:
Egek fénye, földi béke.

CSÁNYI LÁSZLÓ.

Levegyünk hadikölcson. Hadikölcson jegezzni hazafias köteleesség.

val segítette minden törvény megvalósításában. Így jött létre az a szép, eredményes sikere, amelynek a főgimnázium évszázadon keresztül közönségünk társadalmi rang és különböző nélkötő osztályai elismeréssel adó szemléltetője volt. A háborús évek során intézetünk több tekintetben árató László tanár hiányát. Kiváló erőteljes volt ő városunk elsőrendű nevelőtestületének, amely a vezetőségét, gyászatát érzi, tudja s ennek kegyelettel szavakkal kifejezését is adott az alábbi gyászjelentés kibocsátásában:

A főgimnázium tanári testülete a következő gyászjelentést adta ki:

A nagykanizsai római kath. főgimnázium tanári testülete és ifjusága, mély megilletődéssel tudatják, hogy szeretett és kiválóan szaképpelt kártyása, illetőleg tanára László József rendes tornatanár, Nagykanizsa város képviselőtestületének tagja, a m. k. 20. honvédelmi győzelem önkéntes őrmestere, a balatonkeresztúri katonai ördöltelep vezetője, a hadikölcson szent-ögyével megerősítve 1917 évi december hó 18-án 38 éves korában hosszabb szenvedés után elhunyt Balatonkeresztúron.

Földi maradványait f. hó 19-én délután 3 óra, kor kísérők végső útjára, a nagykanizsai kath. temető halottas házából, az engedéssel szent mise-áldozattal pedig f. hó 19-én reggel 1/2 óra körül mutatjuk be a felső templomban.

Tanártársai az özvegy jőbrátót, tanítványai a szerető és lelkes tanár gyászolják Benne.

Nagykanizsa, 1917 évi december hó 17-én. Nyugodjék békében

A megboldogult temetőjén az ifjuság nében Hajdu Desző 8. o. t. mondat bőségtelét, míg a tanári kar nében Dr. Lukács József parentálta el nevelés ögnyek a derék harcosok.

A temetőjén részt vevő a polgári iskolák növendékeit tanárunk vezetése mellett, a torneytel tagjai, s elnöksége s ezen kívül nagy és öklöközönység a megboldogult tisztelet, jőbrátót.

Pfoifer tanár javaslata.

A mult vasárnap képtár-matinén igen megzavilására múltó szavakat hallottunk Pfeifer tanártól, melyeknek városunka vonatkozó kulturpolitikai kérdéseit fölmerve, ita a következőben adjuk át a szöveget nyíltanosságunk.

A művészet közkincs, mindenkié, magányó öpügy mint gazdag. Ha helyén valók testi jólláttnak előmozdító higiénikus intézkedések, méltányos és logikusak a lelki vonatkozásokról bírő esztétikai kötelezők is.

Szerinte egy olyan egyesület jellegű közösségnek kellene léteznie, a hol művészet szerető kultúroemberek gyakrabban találkozhattának azon célból, hogy a kulturális lét és különösen a művészetekre vonatkozó elméleti és gyakorlati eszméket kicseréljék, megvitassák.

Nemcsak az egyes egyének látókora szélesbödne, de a közönség növéja is emelkedne az általános közhangulat kvalitása is sokat nyerne. Az egyesületnek a legintenzívebb agitatórikus és népszerűsítő tevékenységnek kellene kifejeznie expanszió, azaz kifelé is.

Gyakorlatilag ugy képzeli előadó ezt a gondolatot keresztüljelöltnék, hogy népszerű szemléltető előadások tartása által a közönséget elfogulatlan láttáskellene tanítani. Mindig eredeti művekkel jó másolatokkal vagy a legrosszabb esetben vetített képekkel kellene a megismerés fejlesztését hatni, mert a pusztán szó legfeljebb irodalmi gyönyört okozhat közpönművészeti didaktikai erője azonban csak az érdeklő benyomások van. Budapesti, bécsi és gráci indítékotektól a szemléltető anyagot időről-időre közzé kellene tenni. A dilettantizmusról is érdekes dolgokat hallottunk. Szerinte — igen helyesen — az egyszősség dilettantizmusát nem lehet kizárólagos célja a manóális később fejlesztés, sem pedig kötes értékló kopizálásban nem merülhet ki. Hanem igenis a műbarátok a technikai apparátusra vonatkozó tudnivalókat közölni, volna az amatőröké célja.

Teljes gyakorlati tanfolyamot kellene az egyesület létesítenie, a hol ha kell akár díjtalanul is mindenki számára hozzáférhető legyen (vagy a képzőművészeti műhelyfoglások egész labirintusa. Persze, hogy félreértsék az egyen igen nyomtatékosan hangsúlyozza; nem arról van itt szó, hogy művészeket neveljünk, hanem hogy a műrekre vonatkozó anyagzerő, stílusmunka és egyéb gyakorlati körülményeket, mintegy a műhelyzerő geneziséit a műformák keletkezésének világosan lássuk.

Mert zenei érdeket is nem elcsúsztat, hanem gyakorlati zenetanulással lehet csak fejleszteni.

A tagsági díjakból, kiállítások és előadásokból befolyó jövedelmét egyrészt egy közpönművészeti gyűjtemény progresszív befeljárására, másrészt szegény-sorsu zalamegyei tehetőségek műre-szövendékek támogatására kellene fordítani. Könyvtár szakművekkel és folyóiratokkal, valamint egy dispositió és iparművészeti gyűjtemény mellett az egyesület művészeti apparátusának szerrei volnának.

A dolg részletei természetesen mindig a realis körülményektől függ a lényeg az, hogy egy gyakorlati intenzív intézményről volna itt szó, mely érdeklő benyomások, szemléltető módszere által egy népszerű művészeti szeminarium jellegűt viselő.

És éppen ezen gyakorlati irány által különbözne ezen új intézmény a városunkban már fennálló irod. és művészeti körök.

Indítványának a másik része egy városi esztétikai-bizottság létesítését sürgeti. Ez a bíratosi városnak egy fóruma volna, mely minden a közlése ható munkát a gyakorlati keresztüljelöltnék elöb szöveletikai szempontból megbírná. Iszlételen anyagzerőtel hazugépitészek meg nem engedné és egy részletes városépítő programot dolgozna ki.

Igazán gondolkodásra ösztökélő lelkes eszmék ezek, melyekért teljes elismerést szavazunk az ötletet előadónak és őszintán kívánjuk, bár eszméi mihamarabb testet öltenének. Mert hiszen tudja van: egy kis órást jelent a lelki élet terén eddig vívmány mind, a valóság prózái világában. Ilyen lelki oázisra kétszeresen szükségünk van ma.

HIREK

A pápa újabb békebeszédete.

Hir szerint a pápa karácsonyra új békebeszédet fog intézni a hadviselő felekhez s ez olyan lesz, hogy az entente államok sem mellőzhetik hallgatásal. A svájci szövetségi tanács nagy békeamunicifitációban szándékozik állást foglalni a béke érdekében.

Főispánunk Nagykanizsán.

Közistületben álló főispánunk, *Bosnyák Géza* kedden s szerdán városunkban időzött és ez alkalommal városunk intelligens köreiben több látogatást tett.

Matiné vasárnap nem lesz.

A harminck matiné a rendező bizottság vasárnapról karácsony második napjára tette át. A matiné érdekessé műsorát a lapok közölni fogják s ez nagy művészi szociáció lesz.

László József emléke.

Szerdán a felső templomban tartotta önnepi gyűlésünket a főgimn. tanári kar és ifjúság László tanár lelkéért. Az önnepi műtörtéletet Leisz Iván pianista áldozópap s tanár celebrálta Papp János és Molnár Kálmán pianista tanárok segédletével. A főgimnáziumi előadások után a tanárok és diákok Smolár Rejményi, s Palasztrina Pie Jesu c. darabját adta elő a zenepompájának emlékére.

Király Elek kanonok ajándéka.

Király Elek esperes, c. kanonok főpásztorja írárt való hűi szeretetének s kegyeletének szép jelét adta a napokban. Hogy főpásztorunk nagykanizsai látogatásának emlékét aere pecemius megörökítve, a nagykanizsai kath. legényegyletnek egyezzer koronát adományozott. A nemeslelkű s városunk társadalmának minden körében közreteretben álló adományozó el adományával egyúttal városunk látogatmányi írárt a multban is mindig tanúsított figyelmének újabb jelét adta s ezzel a szeretettel s tisztollettel saját személyi írárt nyerte. A legényegylet szép köszönő levél kíséretében hallálta meg az adományt.

Töves közlés.

Utóbbi számokban a Szociális Misszió Társulat alakulásáról írárt, egy adatlank töves-n került közlésre. A Sz. M. T. caesemőrdemeli osztályának ugyanis Dr. Fábán Zsigmond ügyvéd ideálislelkű telességét választották meg ölnöküjünek.

Segítünk az özvegyeknek és árvaok.

A hátretereken küzdő vitéz hadserg arra kéri a M. Kir. Honvédelmi Miniszteriumt Ha hadsereg Hivatalát, hogy mellőzzé az idén karácsonykor a frontok megajándékozását Kívánságokat a hadsereg-frontrancókság tolmácsolta a Hadsegélyező Hivatalnak.

A Hadsegélyező Hivatal, annak dacára, hogy a szeretet és béke önnepének megülésében annak az érzelmi szolidaritásnak a szimbolomát láta megnyilvánulni, amely a küzdő és szenvedő hőbekt összekepesztja az itthonlétőkkel mégis lemond a megkezdett akció folytatásáról.

Katonáink mintha éreznék és tudnák, mily nagy nevessebbe öltözik ma az anyogok óriási hiánya miatt az ajándékok beszerzése, nemes és fenséges gesztussal elhárították maguktól az ajándékok és arra

kértek a Hadsegélyező Hivatalt, fordítsa a begyűlt összeget az árak és özvegyek javára. A közmondás arany igazsága megdől: nem igaz, hogy akiknek pénze van, mindene van.

De ha van pénz, hát legyen is! Ha katonáinkat nem tudjuk a szent estén elhalmozni szeretetünk megnyilvánulásának külső jeleivel, akkor segítünk mindazonok, akik legnagyobb áldozatait a világok mérkőzésének, akkor adjuk oda azt az összeget, amit szíves örömet oda adunk volna karácsonyi ajándéknak; adjuk oda most általános hadi jótékonyági célokra. Minden fillér sebektől hegeszt, fájdalmat enyhít és könnyeket szárít!

Erre kéri a hadsegélyező Hivatal az önfeloldozó magyar társadalmat.

Adományok postautalványon a postatakarék-ponttárhoz Bud-pest, V. Hold-utca / küldendők. A postautalvány szelvényein meg kell írni, hogy a küldött összeg a Hadsegélyező Hivatal 6458 sz. postatakarék-pénztári csekszámlájára járva irandó

A II. matiné.

Kedv népszerű fogalomná lenni a vasárnap matiné. A kulturszomj ömészti városunk intelligens közönségét, amely örömmel ragadja meg az alkalmat, ha valami nemes és szép előadásnak gyönyörködhetik. Válogatottan előkelő társaság hallgatta végig a második matiné műsorát, amely tartalom tekintetében semmivel sem volt szegényebb, sőt talán gazdagabb, mint az első. Hofrichter Emma kiváló hegedűművészőnő hegedűszólójátéknyitotta meg a műsort — Jól esett hallanunk remek szép játékat, főnőfi színészségét, erőteljes tönúságt, amely minden részében igaz műveltséget szerzett a hallgatóságunk. Játékának plasztikusságát alig lehet elterget dicsérni, amely műveltségű művészetünknek arcaiban kiváló egyéni tulajdonsága. Mindkét darabját Z. Záborszky Zoltán kísérte zongorán. A kísérőt méltó volt s minden tekintetben művészi tésra s a kiváló hegedűjátékunk. Diadaluk közös volt, dicsőretüket is közösen hangoztattuk.

A szólójátékot követte Pfeifer Eleknek, a főgimnázium, kiváló, műveltségettség rajzainak tudományos felolvasása. A tudós és művésztanár felolvasásának egy tételével külön cikkben foglalkozunk, mert az városunk kulturális fejlődésében döntő ténnyé lenne. Az a nagy figyelem, amely a felolvasást kísérte, az nagy tetés, mely nyomában felgöngyölt s a hosszas fejtegetés, amely a közönség soraitban hazaméret megindult, mind Pfeifer tanár előadásának értékéről beszélt. Ennek a felolvasásnak tartalma minden érkes, stílusris és tartalmi szépséggel méltán sorakozik ama előadások értékes gyűjteményéhez, amelyet Pfeifer tanár a multban tartott városunk intelligens köreiben műveltségre s szórakoztatásra.

A felolvasást Jahn Adolfné öneke fogta. Bannálitába esonak, ha a művészi önek kiválósgait ismét méltatlank, A biztos frissítés, az éntelében való öthonosság, a tökéletes közönség, a műveltségtel való éles, azért való rajongás, mind kiválósgát Jahn Adolfné művészi felolvasásai. Öneke természetesen, öntudatos s felolvasó esztétikailk jlenység. Három szép számát Szaghyt Sándor főhadnagy kísérte átérésseleg, a kísérő művészi illeszkedésével.

A kissé hosszú matiné a Peschek — Dr Lukács és Z. Záborszky zongora hármás zárta be Schumann op 86 — darabját játszották négy tételben. Játékuk, együttesük a kitorított együttes stílus dinala volt. A nagy tetésseleg fogadott trió zárta be a második matiné.

A járdák síkosak.

Rendőrségünk figyelmét felhívjuk a hegyeshalmos járdáknak. Némely helyen a házajándékosok gondot sem fordítanak a járdák tisztán tartására, annyira, hogy folytonos élet és testi ópság veszed-

lemben forognak a járókelők. Visszags intézkedést kérnénk rendőrségüktől, hogy e sürgőságek minél előbb megészüdjének. Kíméletlen büntetéssel kell sújtani mindama házúrakat a lakókat, akik háza, lakása előtt nincs a járdá megisztívtva.

Miert is nem volt cukor?

Keseregünk, boszankodunk, zúgolódunk. Majd förelmesen vártunk, hallgatunk, míg nem újra feljöttünk: Hát hol kézik az a várta-várt cukor? Kaptunk is réa választ. Egyik helyről, hogy a szállítási akadályok, — másik helyről esomagoló papír hiánya; — majd azt, hogy az állomásról ellopottak stb. stb.

Igy ámitottak büntünetek mindaddig, mint a közelmultban is történt, amíg az uszorának nem sikerült az árakat tetszős szerint felhajtani.

Nosza! Lett vagyon, lett papír, lett cukor, annyi, hogy Dunát lehetne vele rekeszteni, — de csak a felemelt áron.

Most atán vakulj magyar s keserűségében igyál édes kávét, mert a felemelt árért van már annyi nint a szemét.

A hetedik hadikölosön

jegyzőse immár bezárul. A magyar nemzet ismét begyakarta, hogy nemesak szóval, de tettel is tud és akar is segíteni e hazán, melynek minden rögét oly sok honfi vör zártatta sok századon keresztül. Itthon verjelekezz, a frontokon eszalfakélt állva s vértess mutatta meg öklét a magyar honvéd; melynek párját égese-e világon hasztalan keressük. A magyar ősi virtusa a hősi dicsőség ismét teljes erejével lángolt fel s öplasztira, felpelversse mindent, amely szemtelenségtől utálatos állott.

Elleneink köztve fogesatogtattva hunyászoktattak, azaz vitézünk hőse és eszánt hárcei ajelet, kiknek dicsőségét márványul, ércül maradanóbban meg kell örökíteni az utónemzedék számára, hogy tanulja megészerteni e magyar fajt, a vérrel megszentelt földet, — s tanuljon írte élelet, vagyoni feloldozni is ha kell mindent eadadni, nehogy apink porait idegen, szentségtelen kezek bolygassák.

Harcban, pénzáldozatban mindeideig dicsőséges volt e nemzet s ha a jó isten is úgy akarja, dicsőségese leszűk a közeli hátkóban is, amely kárpótolni fog minden szenvedést, minden áldozatot.

Két ur, aki öccsön vett libát.

D. Gyúvó K. dívatárossal kedden este egy mellékutcaán baktak felfelű s utköben azon boszankodik K. előre, hogy holnap azaz szerdán minden gazdag neki fog onni a liba vásárlásnak s így rettenetesen fel fogják verni az árakat.

D. falkális nevetve válaszol: No engem egy eszeptem sem bánt a dolog Veszek a lakásomon. A mulkior is egy 6 forintos libátér fiztettem 40 frotos s 2 kgr. lisztet s kézt volt a vásár.

No mondja K.: Nekem is volt a mulkior eszerenés 35 forintért 3 kgr. lisztet és 10 pekli dobtányát egy hasonló libát vásárolni.

Lán-lán! Némely embernek annyi a listája s a dohánya, hogy libát is vásárolhat rajta s bele is fullhat, míg mások a legnagyobb erőfeszítés mellett egy kevésbé is csak ötlelessel jutnak.

Az Országos Öle- és Ceacsomóvédő Egyesület

Szállatos tárgy; művészi képességelelőlapján használjuk karácsonyi, újévi, névs és születésnapj és egyéb alkalmi üdvözlő esőjára 10 darabonkét 2 koronáért rendelhetők az Országos Öle- és Ceacsomóvédő Egyesületnél Budapest, VII. Thököly-ut 83. Minden rendelés az Egyesület emberbaráti törekvésait mozdtja elő.

Jegyezzen mindenki a hetedik magyar hadikölosőre.

Kérelem a tanítónőkhöz és tanítókhöz.

A barak kórházból kaptunk egy ajánlott levelet. Ezzel öreg népfelkelti írta. Társai nevében írta a alázaatosan kérlek, hogy Karácsony napján a tanítónők tanítók testületétől menne ki valaki a kórházi kápolnába a ott tenné fényszeget énekelve a szent Karácsony ünnepet sebestüljeinknek. Az is írja öreg betűkben népfelkeltő, hogy harmonizuma van a kápolnának. A jó szívek kérelmét örömmel adtuk le. S mi is kérjük a tanítónőket hazafias tagjait hallgassák meg a szegény beteg katonák kérését.

A Szociális Misszió vasárnapja.

Dec. 23-án a Polgári Egylet nagyertermében a nagykanizsai Szociális Misszió vezetősége nemes céljának megvalósítására vásárt rendez. Ez alkalommal délután látványos műsor bemutatásával szerez közönségnek művelészet Művészi életkép, ének, beszéd szavaltat lesz a műsor tárgyszorozata.

A karácsonya ünnep műsora: Karácsonya alatti. Dr. Lukács Józsefől. Szavajal Lodner Nándor 5. o. t. Azután John Adolfinó énekel Sigethy Sándor főhadnagy kísérete mellett. Lukács tanár beszél. Két művészi előkép. 4 közben szavaltat.

A III. Matiné műsora.

Dec. 26-án délelőtt 11 órákor lesz a város-háza díszteremében a harmadik matiné. Műsora: (Grieg Tavaszhoz. Wagner—Liszt Zaidens Todes'ied. Éneklő Heltai Jolán énekművésznő. — Felolvas Dr. Lukács József. Grieg vonósnyegysből Canzonetta. Előadják Peschek Ignác, Sauermann Ferenc, Gürtler István, Sauermann Béla. Schubert Forellen Quintett. Előadják Peschek Ignác, Gürtler István, Sauermann Béla, Dr. Lukács József, Z. Zahorszky Zoltán.

A kiaknizsaiak panaszai.

Hova tova mind hangosabb a panasz a kiaknizsai polgárok részéről az ott beszélt Landwehr viselkedése ellen, kik állandón nem ak élelmi cikkekkért szaklaják folyton az ottani polgárokat, de utjabban gépeggyer gyárosságokat is a Pflörian-terei Dávidovics-füle felet környékben tartják állandón, melylyl nemcsak a környékbeli gyermekeket, de az összes háziállatokat is állandón remegésben tartják.

Nem érzik, honnét vesznek ezen urak maguknak mindezekhez jogot?

S miért kell ezeknek éppen kint a kiaknizsaiak nyakán lenni, amikor a helybeli sörgyár kátekombájában mennyi embert elhelyezhetnének, hogy a városi polgárokat sehol sem kellene ezek befogadására kényszeríteni. Nehogy esetleg súlyos következményei legyenek e dolgoknak, helyén valónak találnók, ha a helyi hatóság ez ügyben lépéseket tenne. Annál is inkább, mert az ottani lakosság elkésere-dése már-már a tettségességig fokozódott.

Nem lesznek karácsonyi vonatok.

A déli vaspályai társaság igazgatósága közli, hogy az igmet nehézségek következtében se karácsonyra, se újévre nem állíthat be rendkívüli vonatokat menetrendjébe. A kanizsa—budapesti vonalon erre különben sincs szükség, mert a közönség már megtapasztalta, hogy mily keserves dolog az utazás és azt is tudja, hogy Budapestet a villamosközlekedés mizsáriái és a szállások teltségfolsága miatt éppen-geggel nem gyönyörűség az élet. Ezért Kanizsáról és környékéről csak azok utaznak a fővárosban, a kiknek halaszthatatlan dolguk van.

Elhalasztott befizetés.

A nagykanizsai takarékpénztár által alapított Önszegélyző Szövetkezetnél a f. hó 25. és 26-ára (keddre és szerdára) eső befizetések az ünnep miatt f. hó 28-án, azaz pénteken d. e. lesznek megtartva.

A Néptakarékpénztár Önszegélyző Szövetkezet

kezdeményezése a heti befizetéses hadi-kölcsön jogyzése terén a közönség élénk érdeklődésével találkozott. Mivel ily módon mindenkinek alkalma nyílik, hogy szerény heti megtakarításokkal számos tétel összeget jögzeyhessen a hadi kölcsön kedvező kamatozása révén, már a heti befizetések megkezdésé-él mintegy 2 1/2%-nyi kamat nyereséget biztosítson magának, — a szövetkezet ezen akciója méltán megérdemli közönségünk támogatását.

A szövetkezetesek eddig a következő jogyzások érkeztek be: Armut Nathán 10,000 K, Dukás D., 5—5000 K, Kreiser Gy., Meleer I. 3—3000 Kor., Bayer V., Láng M., Keleti M., Tóth I., Balaton B., Makovicsz Gy., Leitner L., Grünfeld M., Kreiser A., 2—2000 K, Goldmann I., Gellért H., Spitzer I., Herzog M., Domány A., Böcher M., 1—1000 K, Kálmán L. 600, Tompa L. 400 K. — Összesen 23 lídelben 51.500 K.

További jogyzések f. hó 31-ig fogadhatnak el.

Felülfizetéses a Hadsegélyző estélyén.

A Hadsegélyző által november 24. és 25-én rendezett estélyén felülfizetni szomgyok voltak: Víz-lendray Sándor, N. N., Somogyi Gyula Szabács, 100—100 kor. 19. Lovászterred, Polgári Egylet 60—60 k. Elk. Ernő, Frank és Tsa, Szily Kálmánról, Sólyei Teresi, Zerkowitz Lajos 50—50 k. Bugsch Aladárról, Bugsch Réne, Plesskó Ferencről, Bányony Odónné 30—30 k., Stern Sándor 25 k., Goldmann Ignác, Blau Lajos, Kohn Sándor Paasa, Mesterich Aladár Csákortanya, Dr. Tamás János, Grünhut Alfréd, Köhler Testvérek, Rechnitzer Mór, Dr. Hajdu Gyula, Bogneridner József, Weisz Tivadár, Kiss Ernő, Singer József és Tsa, Belloni Jánosról, Kardos és Steiner, Schwarz Deszáné 20—20 k., N. N. 18 korona, Mikovány Árpád 13 k. Dr. Szekeres Józsefről, Schillhán János, Waligowszky Antal, Rosenfeld Adolf és fia, Wázsony Emil, Szigrieh László, Parkas Jenő örnagy, Unger Ullmann Elek, Pihál Viktor, Kéri Ernő, Somogyi Zsigmond, Stern Józsefről, Fehér Gyula, Forbát Arthurról, Sommer Sándoról, Miltényi Gyula, Fabiok Paula, Murai Róbert Csák, Joannovich Andráss Dr. Gross Desz, Gröber, Grashokovich, Dr. Balla János 10—10 k., (trósering József 8 k. Kőrökéni Istvánról, Gyömörey István, Keömvies Izidor 6—6 k., Keleti Janka, Eperjesz Gábor, Deák Péter, Pichler, Brünnerer, X. Y., Steiner Jenő 5—5 k. Szalay Dénes, Darázs László, N. N., Dr. Neumann Éde 3—5 k., Horváth Tivadarról, Wehry Hugó, Kovács Mikla, Seregély István, N. N., Widder Márton, Pol-liter István, Koltay Lajos 2—2 k. Pollák N., P. J., Stern Izidor, Takács Kálmán 1—1 k., Singer Árpád 50 f. A katonák karácsonya a Polg. és leány-lak együttese 33 k. 60 f., mely felülfizetésekért hálás köszönetét fejezi ki a Hadsegélyző.

Felhívás

Senki se hanyagozza el a hadi-kölcsön aláírását: a haza minden polgárának hozzá kell járulnia a sikerhez; haad váljunk az aljárás frnyos eredménye folytán azá, aminek lennie kell, részünkre felelő gazdasági győzelemmé, ellenségeinkkel szemben pedig hín ábrándjait alkonyává. Mutassuk meg nekik, kik pénzügyi téren való kimerültségünkhöz nagy várakozásokat fűznek, törhetetlen erőnköt s támogassuk jogyzásunkkal a negyedik től hadjáratt előtt álló millió zót csapatainkat. Aki korábban jogyzett, most se maradjon el; aki pedig nem vette ki eddigelő részét a hadi-kölcsön aláírásából, teljesítse az alkalommal kötelességét! Ami a multban bebizonyosodott, az áll a jövőre is: a legbiztosabb, legjövődelmesebb tőkeelhelyezés a magyar hadi-kölcsön.

Előjegyezni lehet az összes nagykanizsai pénzintézeteknél, továbbá a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és a többi bankoknál is.

A NÉPTAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NAGYKANIZSÁN

—
oszlányorsvájék irrodáját a legmelegebben ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

Módosították a vadhus forgalomba hozatalára hozott rendeletet.

A hivatalos lap legújabb száma közli a m. kir. minisztereknek rendeletét az élő és leölt vad és vadhus forgalmának szabályozás tárgyában kiadott rendelet módosításáról. Ezerint Magyarországon történ belül egy szarvas, egy vaddisznó, két dámsvad, két őz, huzs nyul, huzs fogoly, huzs fácán, továbbá 100 kilogramm aluli vadhus mennyiség igazolvány nélkül szállítható

Rendőrségünk figyelmébe.

A legutóbbi hősés után egyes háztulajdonosok háza előtt valóságos hóhegy gerincek emelkedtek, melynek a járó kelő közönség láb és nyaktörési esélyeinek nagyon kedveznek

Különösen botrányos az állapot a Landveri laktnya Királyi Pál utcai oldalán, ahol nem tudjuk miért, de este egyáltalán vilányvilágítás sincsen s ahol pedig jó erő alak volna annak eltisz-títására.

Nagyon helyesen cselekednek rendőrségünk, ha az illető gondatlan háztulajdonosokat megbüntetésé s így a további hanyagságból és nemterődéségből elriasztaná.

Egy városi képviselő

BERLIN színház-ban

Nagykanizsán, Erzsébet-ter Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagyertermében mindig a legújabb, legszebb és legerkedesebb műsorra talál a közönség. Mindenki előadás a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásáiból van összeállítva. Szébb és érdeke-kebb s tanulságosabb műsorról a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a hely-árat olyan olcsók hogy még a legszegényebb ember is megnézheti A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és leg-világlatottabb mozmiműsorr mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenki a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló szalon zenekar szolgál-tálja. Minden nap tartatik előadás. A m. tisztelt közönség szives pártfogását és elő-adáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri az igazgatóság.

Szeretetadományokat a frontra szál-lít a Hadsegélyző Hivatali Altitási Köll-nitvényre: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozunk az esetleg hősök özvegyei és árvi javára! — Hadsegélyző Hivatali főpénztára, Képviselelőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 189. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feladó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 6 koron, negyedévre 3 koron. Ha filler. —
Egyes szám ára 12 filler.

Boldog Ujévet.

Immár negyedszer köszönt reánk az újév, amióta elleneink fogcsikorgatva törtek ellenünk, hogy elsőpörjének bennünket, elpusztítsák mindünket, feldarabolják ezeréves véráztatta földünket ősi birtokunkat, országunkat, melyet ősapáink vérel szerettek, elődeink vérrelkel védelmeztek, tartották s őriztek meg számunkra mindeideig.

Kárpátoktól Adriáig négy év óta folyt a vér országunk határain. Elleneink többször is rohammal, vad dühvel rontottak ellenünk s gyermekeink, véreink minden támadás ellenére megvédték, megőrizték azt számunkra.

Ezrek, milliók pusztultak, folyt a vér, a könny patakokban, de nem réttentek meg, nem riadtak vissza sem véreink a fronton sem az itthon valók az anyagi áldozatok mehozásában.

S ime elleneink leverve, határainkról elűzve, hasztalan csattogtatják fogaikat, szándékolt céljaikat el nem érhettek.

De dereng. A béke hajnala mosolyg felénk s ha Isten engedni flaink, véreink ismét hazajutnak, a háborus zaj elűl, az öldöklő fegyverek régi helyükre kerülnek vissza, gyáraink a béke szükségleteinek szolgálatába állnak ismét s ott lesz mindenki a béke az áldott, a rég óhajtott s sokak által meg nem becült bécs munka köhójában, hogy a mi elpusztult helyre-álljon, ami lerombolódott felépüljön, a köny a vérpatok megszűnjön, a keserűség, a bánat s a nélkülözés, a jajszó elűljön, elcsendesüljön.

Ebben a reményben, hogy ez mihamar be fog következni, lépünk át az újév küszöbön s üdvözöljük olvasóinkat, kívánva mindnyájoknak több örömmel, nyugalommal, békével teljes újévet, melyben mindnyájan feledve a múltat, — a szeretet az együttérés, a megértés utján haladva, egymásnak élve, dolgozhassunk a közeért és egymásért, a nemzet új felvirágoztatásáért vagyonosodása és meggazdagodásáért, hogy utóaink boldogan s békén élvezhessék majdan e nagy vérvesztésös

árgán szerzett és gyümölcsös s kívánhatassanak egymásnak velünk egyetemben sok szerencsés és boldog újévet.

A III. Matiné.

Katászony másodnapján rendezték a Pfeifer-Markó tárlattal kapcsolatos harmadik matiné. A matiné magas szintjára a borzost időjárás ellenére is oly számu közönséget vont a városba dinsternében, hogy ez a terem minden zeg-zogát betöltötte. Szigetly Sándor főhadnagy zongora száma nyitotta meg a matiné. Zongora játéka ez által sem maradt adós egy billentéssel Finon színhalm, technikai kiválóság, művészi elhelyezés mind joles tulajdonságainak bizonyultak (Grieg-Farangi Odájában s Wagner-Liszt Szolde végő dalában. Kérdésmgt jutalma zogott a tapsviharot, amely jálékát s művészetét méltán honolta.

Dr. Lukács József felolvasása a művészetet pártoláslról volt a matiné értelmi része. A felolvasás a művészetet pártolással szűkségességét szét hangoztatja, hogy az ember társadalmi dote (fomodik) Végül Markó és Pfeifer művészetét kritizálta. A felolvasás lapunk tárcarovatában megjelent.

Holczi József önkormányzati elnöksége elő nagy várakozással nézett a közönség. A (kissasszony Schumann Widmungját, Goldmark Quelle-jét a egy nagy műgalt utód elő Az önkormányzati hanganyaga

„151“-IK ZSOLTÁR.

- Uram, már a zsoltárt mind elénekeltük!
Dalunk mégse hallod: nem engesztelődd!
Pedig rég a porba, rég a sárba sújtott
Apát, anyát, hitvest, tehetetlen árvát,
Bűnöst és ártatlant, szent elfordulásod
Borongó haragod!
- Uram, a lelkünkben új zsoltár dallama,
Ajtunkon új zsoltár dermesztő hangja kél;
S ha már hangot ádtál, meg is kell hallanod
Embermillióid höröge könyörgő,
Egész alkotásod egy jajba olvadó
Segélykiáltását!
- Végtelen világok örök teremtője!
Talpalatnyi helyén, honnan el nem űzted,
Urrá lett a Sátán az őrzőngő földön!
Gyűlölködést hintett balgatag szívünkbe,
Hogy lerontsa végre a Te birodalmad...
Törökve meddó, de, ha te nem sújtod, —
Tőled elhagyatva, kárhözbatba döntve,
Egymást öldöklve, elvrik az ember,
A Te hasonmásod.
- Vég nélküli menet vonul talpig gyászban,
Templomról templomra: Tőged keres Isten!
Féjét a feleség, fáj a feleségét,
Mátka vőlegényét, hitét, virágzását,
Any a gyermekét, letűnt boldogságát,
Imbolygó járásu, kezelős aggyasztán,

Bővedező szemmel, csökknyös reményvel,
Gyermeke gyermekét, pajkos unokáját
Kéri vissza Tőled!

- Uram élet Ura! Nem látod a Halál
Vérgöztől rézeng garázdalkodását?
Uram, Élet Ura! Nem aratsz ott többé,
Ahol a magot is megfojtja a Bánat!
Gyögyögő csecsemők óhen elpusztulnak;
Anyák elsoványdnak: többé sose' szülnek;
S a fakadó bimbó, a viruló szőz is
Sápad, fonyad, hervad, — s örök meddőségét
Esküvel fogadja!
- Uram, Halál Ura! Haragos Istenünk!
Éjtd már ránk egyetlen, kegyes pillantásod!
Tekints irgalommal, tekints szánalommal,
Tekints szeretettel, fényes otthonodból,
Sötét nyomorunkra!
- S úgy vesszen el minden, ha anyni elvesztet!
Éltető nappalod örök újra váljon;
Dögvérsz szülődzozon; kénes szuhujzon:
S új vízözön mossa tisztára a földet:
Hogy vége szakadjon halálnál borzostóbb
Kinszenvedésünknek!
- Vagy ragyogjon újra Béke-szivárványod!
Korbáccsalod bzd el a kacagó Démont!
Vessél erős gátat a lömpölgő vérnek!
S hadd térjenek vissza, — akik visszatérnek!

- Atyánk! csak mi tudunk kacagni, nevetni:
Csak az ember tudott zokogni és sirni!
S ime, száraz szemmel görnyedünk Előted!
Fiad, lányaid nem kacagnak többé;
Eltorzult ajkukra már mosoly se téved;
Könyök rég elapad, csak hangjuk maradt meg,
Csak hangjuk maradt meg, s avval esdve kérnek
Hadd térjenek vissza, — akik visszatérnek!
- Mindenható Isten, tőled mást se kérünk,
Csak a mosolyunkat, csak a könnyeinket
Adjad vissza nekünk!
Tudjunk újra Tőged reszketve szeretni;
Tudjunk újra sirva kacagni, nevetni;
S gyászruhánkat balgán lássuk hófehérnek,
Ha majd visszatérnek, — akik, visszatérnek!
- Ha majd visszatérnek, akik visszatérnek:
Templomodba tán a hívők be se' férnek! —
Hosszánkzó kürtök, sip, dob, szerény harfa,
Valamennyi hangszer lelkünk előd tárja!
Hallólu-Jah!
- Sir a szent orgona, kacag a cimbalom;
A hegedűk száva ujjongó fájdalom;
Harsónak hirdetik a Te igazságot;
Újjá teremtették a megört világot!
Minden szenvedésnek mindörökké vége:
Örök fény az égben, s köztünk örök béke! —
Hála szolozásunk trónuodig örök,
Ha majd visszatérnek, — akik visszatérnek!
Hallólu-Jah!

Ferike Ágot.

értékes kincs, amely még sok rajongót szerez tulajdonosának. Látszik rajta a képzés, a szorgalom s a művészetért való lelkesedés. Az előadásban az aranyalokat finoman s tudatosan alkalmazta. Hangja intenzív, erőteljes és sok tulajdonsággal ékes, amelyet a képzés még kiválóbb fejleszt. A matinéon Heltai Kisszonynak nagy diadala volt s debuto alkalmából — taporként időelőtte sikere elismerése alkalmából — Heltai Jolán énekelt Szeghy Sándor kísérte zongorán finoman, lágyan, — amit művészetétől tollik.

Brieg Romanst Peschek Ignác, Sauermann Ferenc, Gürtler István, Sauermann Béla adták elő. A vonós négyes személyes dallama, technikai nehézsége, rejtelmi szépsége mind kifejezőre jutottak az előadásban, amely határozottan művészi s elsőrendű volt minden részletében aprólékosan cizellirova. — Schubert Főellenkvintettjét Peschek — Gürtler — Sauermann Béla, Dr. Lukács, Z. Záborszky Zoltán adták elő.

Az előadás édes, onfelelt gyönyörűséggel hallgató városunk méhért közönsége, amely dúsán élvezte a ritkán hallható zenei énekeműt. Az előadás megvilágította a sok próba s így alakult ki az a szép együttes, amely minden részletében igaz elismerést és tetszést aratott. A színes, pompás előadás díszlete a szereplők művészi értékének.

Karácsonyi vásár.

A jól nemesség, a szereplők lelke, önfelelő munkásság és lelkesedés varázslata tündéressé a Szociális Missió karácsonyi vásárját.

Karácsony előtt való vasárnap volt, de egy szűk kis keretbe nem szabad az arról való referáciát beszorítani, miután annak mérteit túlesztapt az ilyenféle vállalkozásokon. Volt tartalma, jótékonyága, művészi szintje, tündéri látványossága, derűje, jókedve, hálás könnye, tetszése s ha már mást nem is írunk róla, sokat sejtetnének lényegéről.

Megteremtésén Dr. Szekeres Józsefné, Dr. Pihál Viktorné, Dr. Fábán Zsigmondné, Rubint Károlyné s uralmuk nemeselektől uraszonnyal és urleányokkal fardoztak. Már napokkal ebből napot-újszakát munkába fentek, hogy annál biztosab legyen az eredmény, a siker. Délután volt a szegények vásárja, esti hat órákor pedig a feledhetetlen karácsonyi ünnep, amelynek ez alkalomra irt prólogját Dr. Lukács Józsefné a múlt szombatunkon (előző) s Lodner Ánndor főgim. V. o. t. szavalta. Ezután Szabolcs Mihály Karácsonyra irt versét Balogh Bala szavalta az ártatlan gyermek aji édes varázssal. Ezt művésziül tervezett s összehatított előkép követte, amely Györfy Jánosné, Remete Gézanó s Dr. Lukács munkája volt.

A Boldogságos Születés Dónes Krisztoét átrázolta dnyai kájjal, szépséggel s természetességgel, amennyit ritkán találni. Körülötte s mellette az angyalok böjge káprázatos tényben és szépségben, száma köel hetvenen. Ez előkép után énekelt Jahn Adolfné Brassonyi, énekművésznő Kreutzer D-r Tagh des Herrn s Schubert Awe Mária-át énekelte. Éneke a nemes, egyszerű, keresetlen és fenséges művészet örök-szó példaképe volt. Megjelenése beillett s káprázatos gyngyvársereg, éneke pedig valóban ásterikusan lágy, érzékenyen dús, példásan intonált, abszolút művészi előadás volt.

A vásár közönsége — amelyben nagy volt az idősekre váró egyszerű emberek s gyermekecsereg — anna — önfelelten s elbűvölő hallgatója oly áhítással figyelemmel, amelyen a nagy hangverseny terében is ritkán uralkodik. Ez volt Jahn Adolfné művészetének legszebb diadala, legsz-bb elismerésneként sikere melog s tartós volt. Ma is beszéd tárgya. Művészetének felfogása előkelő, kivitelé gonos, finom nyugodt. Hangja abszolút tiszta, előadás

bájos, a finom ízle, a csiszolt modor, a képzett művészi felfogás és énekeltetés — mind ragyogó tulajdonságai s kísérő ékességei fellépésének. Kísérője Szeghy Sándor főhadnagy, aki zongora tudásának s művészi kísérletének nagy értékét mutatta meg ez alkalommal is.

Van Dyck Mária a rokkával c. képének remek, művészi reprodukciója zárta be előképbe a vásárt, mely előjaira a M. T. helyi csoportjának 5000 koronát kapott.

KRITIKUS.

UJÉVRE.

Szelyveszter éjje — lúz óra, röpke percek ...

Kapu kitárlul s rejtve rejlett

Dus kincsei az új időknek

A jelen szegények asztalára dőnek ...

Örömek, gyögek szent remények,

Dalos nappalok és csendes éjkek

Gurulnak bőven szerzeszt ...

Talán az Ujév majd két marékka hullat

Ötembe fényt, színt, sugarat ...

Lilás alkony hajnalra váltik ...

S a lekem megörölt börtön porrá mállik

S rözsa mosolyg a téli hóra? ...

— A falon kegyes a régi óra

És reá nevet az éjji esend.

CSÁNYI LÁSZLÓ.

BAY GYÖRGY rendőrkapitány.

Elköltözött. Ott nyugszik innárr a családi sírboltban. Megtért övéhez, hogy ott pihenje ki az élet fáradságait az édes anyaföldben, hol nem za varja nyugalmát többé már semmi.

Vele egy fáradhatlan, munkás élet puritán karakter költözött el az lok sorából.

Nem bürokrata hivatalnok, ambíciózus fáradhatlan munkása volt ő a városnak, ki nem az örökösre dolgozott, éjjelt sem kímélve merítette ki általa nyomozó tehetségét a köz hasznára és javára mindenkörön.

Benne a hivatalnokai kar egyik legodaadóbb barátját, rendőrségünk pedig egyik réjt kipróbált ügyességét és ritka tapintatú vezető erejét vezette elő, ki erejét élte legutolsó napjái hivatalának s a köznek szentelte s onnét tért meg lelke az örökvalóságba, hogy ott nyugodjék békében s majdán ott fent az örök és legigazságosabb Birőlőt vegye el jutalmát.

Temetésén, mely e hó 28-án délután 3 órákor ment végbe, a városi tisztviselki karán kívül az intelligencia számos tagja vett részt s kísérték utolsó útjára a jó öreg Bay Gyuri bácsit, kit mindnyájan tiszteltünk, bocsintunk élte utolsó napjái s emléktét kegyelettel fogjuk megörömi mindvégig.

Ünnepélyes Isztentisztelet.

Az izraelita templomban az emancipáció ötvenedik évfordulója alkalmából szombaton ünnepélyes isztentiszteletet tartottak.

— Adakozunk a Vörös Kereszt Gyuletnak.

A honvédek dicsőrete.

Borovics Szevetosz vezérredez, az olasz hárter kezorozott hadvezér, az olasz hárteron nála tisztelgő 20-ik honvéddadosztály tisztikarához a következő beszédet intézte:

Órömmel üdvözöl Önöket, olasz földön, mint az én „gárdahadosztályom”, a 20-ik honvéddadosztály hős csapatainak tisztikárát. Azok a teljesítmények, melyeket Önök előbb a Kárpátokban, majd később a Monte San Michelen és legutóbb a Monte San Gabrielen parancsnokságom alatt kifejtettek, örök dicsőség maradtak a történelemben. Önök büszké lehetnek eddigi nehéz, súlyos; páratlanul vitéz, dicsőséges és eredményes teljesítményeikre, az utókor pedig hállával fog Önökné tartozni mindaddig, míg a világon csak egy magyar ember is lez. A magyar kir. honvédségnek háborus története eddig nem volt: de megszerezte a-honvédség ebben a világháboruban dicsőségesen ragyogó tetteivel. A magyar katona életét és vérért szívesen áldozza feljebbvalójáért és hazájának, ha ezek részéről megértésre talál s monolygva tisztelti a rábizott legnehezebb, legutóbb feladatokat.

Jegyzetek a hétről.

Valamikor ugy beszélünk, a nem is olyan rég múltban: — olyan drága, mint a patika. Azóta sok minden megváltozott a föld hátán. Hegyóriások vesztették el szép koronájukat a robbantó erő miatt. Szikla várak lettek egyenlők a földdel s viruló városok eszofolják hazug kulturánkat romjainak, füstös falainak, elárvult tüzhegyekkel. S a nyomorúságnak se szeri se száma, amely a nyárunkba szakadt s amelynek súlyát érezzük. De nemcsak ilyenféle változások mentünk át. Az évezredez mondasok is eröjket s hitüket vesztették. Rájök a fölül az élet. Pedig azt hittük rójuk, hogy ezek túlélik a világot. Lájtjuk, hogy semmi sem örök. a nap alatt. Még a művészet sem, amelyet halhatatlan remekeivel egytt siet megsemmisítette a modern háború. Hát akkor hogy lenne örök a közmondás. Ma már nem is a patika drága. Sőt, talán ez a legolcsóbb aranylajlit még nem mentek fel oly ráhamosan az áruk, mint más cikkeknek. A drága patika szerényen csak a perentekről mondott le vevőt s azután alig állírló emelt. Oh, e sorok nem akar reklám lenni a patika mellett. Ezentul erről már így beszélünk: — olyan olcsó, mint a patika.

Mindenből kifogyunk lassanként. Ugy tartják az ellenségeink. Mi meg csak önkönk tovább. Bár nem paradicsom az életünk, de mégis jól élünk. A minap azonban tóra dolgozt láttam. Csaknem egy nyomtatott ív volt Teli apró betűkkel Különös egy papír volt. Nem azt foglalta magában, mit lehet kapni a drogueriákban, hanem, hogy a patikusok mit nem kapnak máholnap. Amint végiglapoztuk — tágranívtl szemmel kérdéztük: — ugyan, van még valami a gyógyszerertában, ami e listában nem volna benne. Nem sok maradt ki belőle. De ennyi baj legyen, vagyisatlak magunkat. Nem leszünk betegek. Végtere is. hol van az megírva, hogy az embernek orvos szerezni kell élni. S ebben a vigasztaló tudásban várjuk most, míg a gyógyszereszek is kikasztják a táblát, amely ma már nem újságot tartalmaz: ausverkauft. S akkor talán betegek sem leszünk.

Még valami idetartozik. Az angol alig gyűlölli jobban a németet, mint a merkantilita az agráriust. Sok mindennek ez az, még a háborúnak is. Ugy tartja ő. Az agrárius meg szerényen meghúzódik a hallgat, ör, szenved. Vár, míg az idő minden váda

megelő. Nem fordítja vissza a vádak zuhatagát a merkantilistára, hanem beletörődik a maximálásokba. Nézi az ódes hazai rüget, a haza egy darabját s megnyugszik a mostoha sorson. Tudja, mi a kötelessége. Tudja, mi a teendője. Termelni s vérszeni, mert a haza jóveszedelében van. Közben neki is van szakszigelete. A ruha és más portékák, ami szükséges az élethez, az nem terem meg a jó fekete földön. Bemeleg hát a városba vásárolni. S kezd a vásárlást a legkönyebben — órnán. Kap is egy spinulival. Fizetni akar. Elámul. A még nem, régebben 30 filléres cóna ára ma felül van a harminn koronán. Mit kércen 6 akkor egy métermázsza buzáért. — De az maximálva van 41 koronában. Oh, szegény agráriusok, mégis ti vagytok a tok bajnok okai. Pedig egy métermázsza buza, sohasem volt 40 fillér.

Skorpió

Számonekérés.

Alljanak glódiába és sorakozzanak mindazok a lógosok, akik — naha tehették volna: még sem jegyezték a hetedik hadikölcsönre! Számon kérjük a társadalmat nevében, de meg számon kéri majd a földesek alkalmával körültekintőül az államkincstár is, névről-névre személyenként: hol bujkáltak, hol fejlődtek, hol akkor, amikor a legszegényebb nép-ostályi gyerekek, igen, még a falusi iskolás gyermekek is odajárultak az aláíró asztalokhoz, hogy hadikölcsönt váltsanak maguknak? Hol keresztelték a gyermekeket, hol és merre szokdóstelek épen akkor, amikor a béke első kopogtatása hallatszott ajtainkon és hős harcos katonáinkat utolsó erőfeszítésükben kellett segíteni minden íthón levő igazi hazáinak és lelkje-honlapjának, dicse szövetségesekkel egyesült seregünk azon való viaskodásának idején, hogy döngyén az olasz síkság kapuit a háború befűzését és ezzel feainknak a frontokról és hadif őrségekől való hazatérését siettessek? Hol voltak, a kert alatt settenkedők, kortörzslazók, zárt ajtók, lehúzott ablakrudnyok mögött álalkodók, álhazait, és boldog hadmentesek? Miért hagyátok cserben, hogy merítetek cserben Nagyini a béke közélbhozatalának szent és magasztos ügyét épen a cél előtt, amikor a haza minden erejének összegyűjtésére volt szükség? Számon kérjük tőletek, székényesteköl, igazolatlan elmaradástok, Vezekelnetek kell! Tudjuk, kik vagytok, névről névre meg fogunk bályogezni benneteket azért, mert megakadályoztátok a millió és millió nép: hová várra várt, békét.

De nem. Még nem. Még van néhány napi ki-méleti idő, hogy még mindig jegyezheték a hetedik hadikölcsönre. Sietessék jövő tenni késedelemkésdötek hibáit. Mások a nyilvánosság számon kérésének pallosa villog fejteik fölött.

Elhalasztott bűfőtetés.

A nagykanizsai (akarekpenzár által alapított „Önszegélyző Szövetkezet”-ny) a január 1-ére (keddre) első bűfőtetés az önnep miatt, január 4-én, azaz pénteken, d. e. lesznek megtartva.

Elosztott, megsebesült és kitüntötött hősök.

A már 16 éves fennálló „A Hadsereg” című katonai folyóirat szerkesztője fölkerít bennünket, tudassuk ti olvasóinkkal, hogy az elcsútt, kitüntötött vagy megsebesült tiszték zászlók, tisztjelöltök és egyéves önkéntesek aréképét és életrajzát díjjalannul közli ha az aréképét és az életrajzát adatokat a család (vagy rokon) „A Hadsereg” szerkesztőjének Arad, Ferdinánd u. 8. beküldi.

Jegyezzen mindenki! a hetedik magyar hadikölcsönre.

HIREK.

Eljegyzés.

Karácsony előestéjén szép családi örömmel nappal volt Dr. Pihál Viktor közlészületlen álló kir. közjegyző házban. Ez alkalommal tartotta nemeslelkű, jószáma s minden ideális szempárt lelkesedő kedves leánya, Erzsébet eljegyzést Gyömrői Gyömrői István főszolgabíróval. A kis menyasszonyt a boldogság frigyének jele váralannul örte a karácsonyfa alatt. Városunk urti társadalmának jókívánataiból csatlójk a miénk is, hogy boldogságuk oly örökzöld és viruló legyen mindig egy hosszú emberöltőn át mint boldog eljegyzésük tanujának, a karácsonyának tde lombja.

Előléptetések a veszprémi káptalan gazdatiszti karában.

A veszprémi káptalan f. hó 29-én tartott rendes ülésében Keserő Béla gamázású intéző 30 éves és Pöschl Béla belatonszabási intéző 30 éves érdemes és önfelelőző működésük elismeréséül kasznári címmei ruházata föl.

A Legényegylettöl.

Karác öny másodnapján a Polgári Egylet nagyteremben a helybeli Kath. Legényegylet szép karácsonyi előadást rendezett. A darabban — A megtérő fiu — az összes szereplők derekasán álltak meg helyükre. Külön kell kiemelniük. Moshammer Steff Klótlóban megtepet szép játékát, aki mellett Mayer Klótlid ismert tudásával s Henne Honos az angol szerepében váltak ki.

Pfeifer-Markó tarlatból.

Városunk kulturális életének egyik szép fejlesztője a Pfeifer-Markó tarlatot az azzal kapcsolatos hadi muzeummal együtt vasárnap zárták be. Közönségnek a tarlatot nagy figyelemmel látogatta, különösen vasárnapokon.

Meghívo.

A magyar királyi 6. honvéd huszár pót század tisztikara a zalaezereségi Irodalmi és Művészeti közives közreműködésével „A házi eszed” rokkantjai, özvegyei, árva, valamint a Szurmay alap javára 1918. január hó 8-án este 7/8 órákor az Aranybányán szálló összes teremében jótékonyul hangversenyt és utána hideg buff-tel egybekötött barátságos összejövetelt rendez, melyre az áldozatkész Zalavármegye egész nagyrabecsült közönségét tisztelettel meghívja. egyben felkéri, hogy a hideg buff-tel, mely a hely színén a jótékony cél javára elárusítatik, kérges adományával mint bármiféle haszonnokt szánymasok vadak. tézsalennetek, italok, gyümölcsök, stb hozzájárulni sziveskedjék.

A rendező bizottság.

Karácsonyi előadás ismétlése.

A Kath. Legényegylet működvelője a Fegyverkovács szimni előadást 1918 óvi január 1-én a „Polgári Egylet” nagyteremben megismétli. Helyárak: 2 K s 1 K 50 f, földszinti állójegy 1 K. Karzati jegy 60 f. Kezdeté d. u. 7/8 órákor.

Megköndökl a gabnarekrutálás.

Hadik János az Országos Közélelmészeti Hivatal elnöke szigorú rendeletben hívta fel a törvényhatókök, városok és járások első tisztviselőjét, amennyiben az önkéntes felajánlás s amaz átvétő bizottságok működése folytán a megállapított a előre várt contingens kielégítést nem nyert, hogy hatóságait területen a rekrutálás 1917. január 3-án megkezdődött s azt a legszigorúbban keresztül vigyék s ha a szükség úgy kívánja a fejkvóta leszállításával is, hogy a törvényhatóság területre kirott gabnarmennyiség feltölténi beszállítható legyen.

A rekrutáláshoz katonai felmentettek használandók fel elősorban, hogy így a katonaságnak némi szolgálatot tehessenek, ami elősorban is nekik kötelességük.

Határidő meghosszabbítás a szeszlovó vállalkozások.

A hivatalos lap legújabb száma a pénzügyminiszter rendeletét közli, mely szeszlovó vállalkozókna a szeszlovó céljaira szolgáló nyersanyagoknak a termelőktől való beszerzésére december 26-én megállapított határidő 1918. évi január 31-ig meghosszabbítja.

Síkcsok a járdák!

Nem az első felajánlása ez a nagyközönségnek, de egyáltalán haszlatlan, a háztulajdonosok nagy része föllet sem billenti rá.

Rendőrségünk erőlyessége tudna csak a bajon segíteni, ha néhány renitens gazdnak a nyakára hágna.

Végre is lehetetlen, hogy épen így lóli idáig ne akadjon kis hamuja bármely gazdnak, hogy azzal a hótól megtisztított járdákat behinték.

A teadélutánra a következők adakotek:

Altpáni hivatalok, Dr. Szekeres Józsefnek, Bugsch Aladárnak, Dr. Pihál Viktorának, Weisz Tyndarának, Köröskényinél, Mensel Alfrédnek, Rosenfeld Ella, Weisz Samuáné, Hirschler Ferencné, Banekovich Lola, Perlis Kató, Hirschleré, Kauer Lili, Kaszter Boska, Kohn Jenőné, Kohn Sám, Gaisal Viktoráné, Dénes Jenőné, Starcsinszky Boska, Steiner Mikcsáné, Dr. Rothschild Jakabné, Zealkics Vladimirné, Deák Péterné, Artner Sándorné, Kardos és Steiner, Voelchovszky Sárkics, Kálovicsné, Dr. Hamburgerné, Pfeifer Istváné, Grünfeld Mór, Berdány Jolán, Nagy Györgyné, Lázár Sománé, Sárkány Mór, Mattesdorfer, Glasak Vilmosné, Moshammer Bella, Berdány Jolán, Blumenschein Jakabné, Rubiat Károlyné, Szegő Gyuláné, Kelecs Manó, Acáné, Örv. Kriszáné, Dr. Kahanáné, Hüttérné, Strém Károlyné, Spínawsky Györgyné, Patér Mihályné, Kántz Manai, stentemény alkak, Konyák gyár, Örv. Kaufmann Móróné, Örv. Klein Illésné, Gottfáran Boska, Friedländerné, Bolesföldyné, Mattesdorfer, Rosenberg Benadekné, Székely Nándorné rumot adományoztak. Sörgyártól Gy. Zerkowitz Lajos, Vojnovics János, Miltényi sor-né, Dr. Fábian Zsigmond, Maschanker Ignác, Mihálcsek hort alkak, Slozarskóné cukor, Reichfeld Gy-né tea, Valics és Deutch tarhonya, Szabó Antal rum, tea, Láng Jakabné rum, tea, Berger Adolf alma, tea, Kohn Manó Passa, tea, cukor es rum, Starcsinszky Boska virág, alma, Vince Gizus alma, bor, Rosenfeld Á és fa tea, Mattesdorfer rum, bor, Schlesinger tea, Moshammer Bella, virág, tea, stentemény, Grünfeld Mór tea, citrompor, Reich Mátýáné tea, Ney Ignác citrompor, N. N. tea, Ladizsla urnó citrompor, Dr. Pihálné bor, Vösch L-né tea, Math Adámné virág, Mensel Alfrédné alma, Valenzlay Sándor bor, mely adományokért fogadják hálás köszönetünket az erdélyi menekültek gyámoltó bizottság. (Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenet.

— BOLDOG UJÉVET kívánunk lapunk kedves olvasóinak, jóbarátainak és munkatársainknak.

— BOLDOG UJÉVET kíván nagyra-becsült látogatóinknak „BERLIN” nagymozgó színház igazgatója.

— Jegyezünk hadikölcsönt! Hadikölcsönt jegyezni hazafias kötelesség.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

Adakozunk a háboru rokkantjainak és családjaiknak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgym. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és ta nulágos olvasmány; amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusaival élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükség-s része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Új Idők A világháboru leghőbb krónikása. Irában és képen az Új Idők. A mi érdekesebb esemény a nagy világháboru történeti, az mind élelnek tárja fel. A szöveg képekben érdekesség, a képekkel való együtt hat. A kiadó: *Új Idők*, Budapest, V. kerület, Fehérvári utca 16. sz.

— A „Vasárnapi Újság” minden számna gazdasági tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, fél-évre 12 korona, évi 24 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Nagyvárad utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Népnap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „Élet” szepirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdasági tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A hetilap jelenleg ajánljuk olvasónk figyelmébe. Szerkesztőség a kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári utca 16/c. Előfizetési ára félévre 10 kor. Mutatványzással és készpénzzel küld a kiadóhivatal.

— Magyar Szinpad. Budapest egyetlen színházi és zenei naplaja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal és számos nagy kiváló írók közreműködésével jelenik meg. A szerkesztés elnevezése óta és napról-napra a színház, zenei karjait és mozi világából való érdekes közleményekkel hírs híreken és pikaresz plotyákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészeti híreivel is. Kedvű számaiba Hőzeg Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porzolt Kálmán és mások írtak cikkeket, bűvészi munkáit és a többi közt Harsányi Zsolt, Ruffky György és Górnai Andor, Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozat készült benne a vidéki színházi furcsaságokról. Jönnek a művészek! címmel és szeptember 5-én kezdte közölni a lap Krúdy Gyula „Bukfencmunka” színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Henrik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évről 28 kor. egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. kerület, Rókt-Szállás-utca 18. Kívánatra egy héti ingyen küld mutatványzással.

BERLIN színházban**Nagykanizsán, Erzsébet-tér
Szarvas-Szálloda**

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legerdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematográfia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsorra a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a hely-árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és leg-változatosabb mozmintokat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló szalon zenekar szolgáltatja. Minden nap tartatik előadás. A mű-sztlelt közönség szives pártfogását és az elő-adáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri az igazgatóság.

Szeretefüdvényeket a frontra szál-lít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Külö-nítménye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar nri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harmintházt éves rendületlen és változatos programja

A magyarságot élt állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szem-köz.

Programjainak egysége politikai gondo-lat emelkedet megvilágításai.

Tarconkikkel regőryei irodalmi értékűek és szórakoztatók.

Tudósításai frissak, kimerülők és megbíz-hatók.

Szerkesztésében hízes, komoly és gondos. A BUDAPESTI HIRLAPnak, mely juliu-elcsajével új előfizetési nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona félévre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 10 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rókt-Szállás-utca 4. sz.

NÉVJEGYEK

eddig még nem látott nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

**A világháboru
minden mozzanatáról**

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, ma-gyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	36 korona.
Félévre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 50 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII., Rákóczi utca 54. szám

**Darabos
barna szenet,
Por- és daraszenet,
Meszet**

ajánl azonnali szállításra
Bergstein Pál

köszön- és termény-nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Interurban-telefon 355.

— Egy irodistanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végezte s a ma-gyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnali felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. —

JEGYEZÜNK HADIKÖLCSÖNT!

Hadikölcsönt jegyezni hazafias kötelesség!